

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **88** Ljubljana, četrtek **5. 11. 2009**

Cena **0,92 €**

ISSN **1318-0576**

Leto **XIX**

PRESEDNIK REPUBLIKE

3872. Ukaz o odprtju Veleposlaništva Republike Slovenije v Republiki Albaniji

Na podlagi prvega odstavka 107. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 69/04 in 68/06) in prvega odstavka 14. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO in 76/08) izdajam

U K A Z

o odprtju Veleposlaništva Republike Slovenije v Republiki Albaniji

Odpre se Veleposlaništvo Republike Slovenije v Republiki Albaniji.

Št. 501-01-1/09
Ljubljana, dne 30. oktobra 2009

dr. Danilo Türk l.r.
Predsednik
Republike Slovenije

VLADA

3873. Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila

Na podlagi tretjega odstavka 17. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A in 70/08) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila

1. člen

V Uredbi o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Uradni list RS, št. 112/05 in 37/07), se v prvem odstavku 2. člena beseda »uporaba« nadomesti z besedo »poraba«.

2. člen

V 3. členu se v 23. točki beseda »uporaba« nadomesti z besedo »poraba«.

3. člen

V drugem odstavku 27. člena se pod točko b) v drugi alineji beseda »uporabe« nadomesti z besedo »porabe«, v tretji alineji pa beseda »uporabila« z besedo »porabila«.

4. člen

V Prilogi 1 se v 1. točki »Tiskarstvo in grafična dejavnost« za drugim stavkom doda besedilo »Ta uredba se uporablja za naslednje postopke:«.

5. člen

V Prilogi 2a se v II. delu pod točko 16.1.2 tabela nadomesti s tabelo:

»

Poraba topil (t/leto)	Mejna koncentracija (mg C/m ³)	Opombe
> 100	150 20 ⁽¹⁾	⁽¹⁾ velja pri naknadnem termičnem sežigu

«.

6. člen

V Prilogi 2b se na koncu točke 2.1 doda besedilo:

»Za obstoječo napravo za proizvodnjo armiranega poliestra se letna referenčna emisija določi na naslednji način:

letna referenčna emisija = letna količina trdnih snovi x $\frac{\text{celotna emisija hlapnih organskih spojin v letu 2002}}{\text{količina trdnih snovi v letu 2002}}$,

pri čemer je količina trdnih snovi porabljena količina poliestrskih smol, zmanjšana za delež stirena oziroma drugih organskih topil v njih.«.

Pod preglednico 1 se besedilo, označeno z zvezdico, spremeni tako, da se glasi:

»*za proizvodnjo armiranega poliestra velja odstotek za določanje ciljne emisije (20+15)% pri porabi topil >5 -15 in >15 t/leto«.

7. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00719-42/2009/4

Ljubljana, dne 29. oktobra 2009

EVA 2009-2511-0105

Vlada Republike Slovenije

mag. Mitja Gaspari l.r.
Minister

3874. Uredba o razveljavitvi Uredbe o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov

Na podlagi 50. člena Zakona o kemikalijah (Uradni list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo, 47/04 – ZdZPZ, 61/06 – ZBioP in 16/08) in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo in 109/08) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o razveljavitvi Uredbe o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov

1. člen

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov (Uradni list RS, št. 49/01).

2. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00725-9/2009/4

Ljubljana, dne 29. oktobra 2009

EVA 2009-2711-0038

Vlada Republike Slovenije

mag. Mitja Gaspari l.r.
Minister

MINISTRSTVA

3875. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o tehničnih zahtevah za igralne naprave za izvajanje iger na srečo in postopku ugotavljanja skladnosti

Na podlagi drugega odstavka 3.b člena Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 134/03 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za finance

PRAVILNIK

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o tehničnih zahtevah za igralne naprave za izvajanje iger na srečo in postopku ugotavljanja skladnosti

1. člen

V Pravilniku o tehničnih zahtevah za igralne naprave za izvajanje iger na srečo in postopku ugotavljanja skladnosti (Uradni list RS, št. 59/08) se v šesti alineji 2. člena besedilo »spletni igralni sistem« nadomesti z besedilom »spletna igralna naprava«.

Sedma alineja se spremeni tako, da se glasi:

»– »igralni avtomat« je vrsta igralne naprave, na kateri se igra izvaja brez pomoči človeka, pri čemer se lahko igre izvajajo z vrtečimi koluti ali simulacijo posebnih iger na srečo (npr. igre s kartami, ruleto, kockami);«.

Deveta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»– »spletna igralna naprava« je posebna izvedba igralne naprave, na kateri se izvaja spletna igra in je del spletnega igralnega sistema, vključuje generator naključnih števil za spletno igro, vplačila v spletno igro in izplačila iz spletne igre in vse številke in zabeležke dogodkov in stanj, ki so predpisani v pravilniku, ki ureja prirejanje iger na srečo preko interneta oziroma drugih telekomunikacijskih sredstev, in pravilniku, ki ureja nadzorno informacijski sistem;«.

2. člen

Tretji odstavek 4. člena se črta.

3. člen

V tretjem odstavku 7. člena se za prvim stavkom doda novo besedilo, ki se glasi:

»Za logični predelek se šteje ohišje, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

- dostop v notranjost zahteva uporabo ločenega ključa,
- dostop v notranjost nadzoruje stikalo in
- dostop v notranjost ohišja je možno zaščititi pred nepooblaščenim dostopom.«.

4. člen

Prvi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vplačila v igralne avtomate so možna z žetoni ali s kovanci igralne valute, preko sprejemnikov žetonov, kovancev, bankovcev in lističev, vgrajenih na igralnem mestu igralnega avtomata in preko čitalca igralne kartice z elektronskim prenosom na kredit pri brezgotovinskem poslovanju. Izplačila na igralnih avtomatih so možna z žetoni ali s kovanci, z izpisom izplačilnega lističa na vgrajenem tiskalniku na igralnem mestu

avtomata, z elektronskim prenosom kredita pri brezgotovinskem poslovanju in kot ročna izplačila na blagajni z resetom kredita na igralnem avtomatu.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Sprejemnik bankovcev oziroma sprejemnik bankovcev in lističev mora imeti predal za shranjevanje bankovcev oziroma lističev (zbiralnik bankovcev), ki je dosegljiv samo iz notranjosti igralnega avtomata ali igralne naprave, ki deluje avtomatsko, brez pomoči človeka, in na kateri igralci igrajo drug proti drugemu, in mora biti zaklenjen s posebnim ključem. Igralni avtomat mora zaznati stanje polnega zbiralnika bankovcev.«.

V sedmem odstavku se za besedo »lističi« dodaja besedilo »in za brezgotovinsko poslovanje«.

5. člen

V prvem odstavku 12. člena se v drugem stavku za besedilom »spominskih lokacij ne bi več« dodaja beseda »pravično.«.

6. člen

Za 14. členom se dodaja nov 14.a člen, ki se glasi:

»14.a člen

Na igralnem avtomatu z več igralnimi mesti mora biti možno igrati igro proti avtomatu tudi ob udeležbi enega igralca. Igralni avtomat z več igralnimi mesti, ki simulira posebne igre na srečo, ki se sicer izvajajo na igralni napravi s pomočjo osebe, mora le-te izvajati z identičnimi pravili in verjetnostmi, ki so določene za igro, ki se izvaja na igralni napravi s pomočjo osebe, ki izvaja igro na srečo.«.

7. člen

Besedilo 15. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Igralni avtomat z več igralnimi mesti in z elektromehanskim generatorjem naključnih izidov (npr. elektromehanska ruleta, igra s kockami) mora imeti nameščen zaščitni pokrov, ki onemogoča dostop do elektromehanskega generatorja, in mora biti grajen tako, da igranje ob dvignjenem zaščitnem pokrovu ni mogoče.

(2) Mehanski deli generatorja naključnih izidov (npr. kolo elektromehanske rulete) morajo izpolnjevati vse mehanske in dimenzionalne zahteve, ki so določene za igralne mize, igralne panoje in žrebalske naprave.

(3) Igralni avtomat z elektromehanskim generatorjem naključnih izidov mora hraniti dnevnik podatkov za najmanj zadnjih 40.000 izidov iger, ki jih ni mogoče izbrisati ali spremeniti brez posega v zaščitene dele igralne naprave. Skupaj s časovnim žigom posameznega dogodka se morajo ločeno beležiti naslednji podatki:

- vplačilo,
- stanje kredita na začetku igre,
- stavna kombinacija,
- razveljavitev igre,
- izid igre (npr. padla številka),
- dobitek,
- izplačilo,
- vse napake in dogodki iz tretjega odstavka 9. člena tega pravilnika.«.

8. člen

Za 15. členom se dodaja nov 15.a člen, ki se glasi:

»15.a člen

Igralna naprava, ki deluje avtomatsko, brez pomoči človeka, in na kateri igralci igrajo drug proti drugemu (npr. elektronska poker igralna naprava z več igralnimi mesti), mora poleg zahtev, ki so predpisane za igralno napravo, izpolnjevati tudi posamezne zahteve, ki so predpisane za igralne avtomate, in sicer iz tretjega odstavka 5. člena, 9. do 11. člena, prvega odstavka 12. člena, 13. in 14.a člena, prvega odstavka 16. člena, 17. člena in prvega odstavka 31. člena tega pravilnika.«.

9. člen

V drugem odstavku 17. člena se besedilo »pravilniku, ki ureja NIS« nadomesti z besedilom »Prilogi tega pravilnika«.

10. člen

Členi od vključno 33. do vključno 37. se črtajo.

11. člen

V tretjem odstavku 40. člena se črta beseda »vitalne«.

V zadnji alineji četrtega odstavka se pred piko doda besedilo »ali prireditelja«.

12. člen

Četrti odstavek 45. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek se za igralni avtomat z elektromehanskim generatorjem naključnih izidov (npr. elektromehanska ruleta) redna kontrola prvič izvede po najmanj 40.000 in največ 80.000 izidih iger in vključuje tudi izvedbo statističnih preskusov iz 6. člena tega pravilnika na osnovi podatkov o padlih številkah, zbranih v dnevniku rulete, ali na osnovi podatkov, ki jih instituciji na njeno zahtevo posreduje nadzorni organ. Institucija izvede tudi statistične preskuse najmanj enkrat na tri leta ali ob sumu nepravilnega delovanja, v okviru rednih kontrol.«.

13. člen

Tretji odstavek 49. člena se črta.

14. člen

Priloga se nadomesti z novo Prilogo, ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika.

KONČNA DOLOČBA

15. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 461-26/2009/31

Ljubljana, dne 27. oktobra 2009

EVA 2009-1611-0021

dr. Franc Križanič l.r.

Minister
za finance

Priloga

»Priloga

Elektronski števcji in način vplačil ter izplačil z lističi

1. Elektronski števcji

1.1. Igralni avtomat mora imeti števcje za obračun na podlagi vplačil v igro in dobitkov iz igre:

- števec vseh vplačil v igro,
- števcje za izračun skupne vrednosti vseh dobitkov iz igre.

1.2. Igralni avtomat mora imeti števcje za obračun na podlagi vplačil v igralni avtomat in izplačil iz igralnega avtomata, pri čemer mora imeti za vsak način vplačil in izplačil:

- 1.2.1. števcji za vplačila
 - števec števila vplačil za vsak način vplačevanja, pri katerem se opravljajo praznitve (npr. žetoni, apoeni bankovcev, lističi),
 - števec skupne vrednosti vplačil za vsak način vplačevanja (npr. bankovci, lističi, brezgotovinsko vplačevanje),

- 1.2.2. števcji za izplačila
 - števcje za izračun skupne vrednosti vseh ročnih izplačil,
 - števec skupne vrednosti brezgotovinskih izplačil,
 - števec števila izplačil za vsak drug način izplačevanja,

– števec skupne vrednosti izplačil za vsak drug način izplačevanja.

1.3. Igralni avtomat mora imeti:

– števec vseh odigranih iger,

– števec števila žetonov ali kovancev, preusmerjenih v zbiralnik žetonov.

1.4. Števci vrednosti iz točk 1.1 in 1.2 te priloge, morajo vsi šteti v isti enoti. Štejejo lahko denar do stotinke denarne enote natančno ali obračunske kredite. Števci vrednosti morajo imeti toliko mest, da pri vsaki možni nastavitvi obračunske vrednosti kredita pokrivajo vsaj vrednost 1 milijon eurov.

1.5. Števci števil iz točk 1.2 in 1.3 te priloge, morajo biti najmanj 6-mestni.

1.6. Vsi števci morajo biti absolutni. Pri prekoračitvi obsega morajo s prehodom preko ničle nadaljevati s štejetjem.

2. Vplačila in izplačila z lističi

2.1. Obvezna vsebina lističa

– naziv koncesionarja ter naziv igralnice ali igralnega salona,

– številka igralnega avtomata oziroma oznaka blagajne,

– datum in čas (evropski format in 24 urna oblika) izpisa lističa,

– vrednost lističa z besedo in s številom, v denarju,

– zaporedna številka lističa,

– identifikacijska številka lističa (identifikacija v validacijskem sistemu za lističe),

– črna ali validacijska koda za identifikacijo in validacijo,

– datum in čas prenehanja veljavnosti lističa ali rok veljavnosti lističa (največ 90 dni),

– vrsta lističa.

2.2. Postopek sprejema lističa

– sprejem lističa je mogoč le na napravi, ki je povezana v validacijski sistem za lističe,

– naprava sme sprejeti listič samo po uspešno opravljeni validaciji v validacijskem sistemu za lističe,

– naprava mora zavrniti vse neveljavne lističe (npr. pretečeni lističi, že izplačani lističi, lističi, ki niso zavedeni v validacijskem sistemu za lističe),

– sprejem lističa na igralnem avtomatu mora biti pravilno zabeležen na števcih števila sprejetih lističev in vrednosti sprejetih lističev,

– sprejem lističa na igralnem avtomatu mora biti pravilno zabeležen v dnevniku dogodkov na igralnem avtomatu. Dnevnik dogodkov prejetih lističev mora izkazovati prejem najmanj zadnjih deset lističev,

– igralni avtomat mora pri sprejemu lističa pravilno povečati stanje kredita,

– igralni avtomat mora zavrniti sprejem lističa, če ne more pravilno povečati kredita.

2.3. Postopek izdaje lističa

– izdaja lističa je mogoča le na napravi, ki je povezana v validacijski sistem za lističe,

– naprava sme izdati listič po uspešno opravljenem zapisu lističa v validacijski sistem,

– ne glede na določbo prejšnje alineje sme naprava v času izgubljene povezave z validacijskim sistemom izdajati lističe, če lahko brez izgube podatkov hrani vse podatke, potrebne za validacijo teh lističev ob ponovni vzpostavitvi povezave. Tako izdani lističev ne sme biti mogoče uporabiti za vplačila ali jih izplačati, dokler se po ponovni vzpostavitvi povezave podatki o njih ne pretočijo v validacijski sistem,

– na napravi ne sme biti možna izdaja dvojniov lističev,

– izdaja lističa na igralnem avtomatu mora biti pravilno zabeležena na števcih števila izdanih lističev in vrednosti izdanih lističev,

– izdaja lističa na igralnem avtomatu mora biti pravilno zabeležena v dnevniku dogodkov na igralnem avtomatu. Dnevnik dogodkov izdanih lističev mora izkazovati izdajo najmanj zadnjih deset lističev,

– naprava mora javljati napake pri izpisu lističa (npr. pomanjkanje papirja, zatik lističa),

– če naprava ne uspe izpisati lističa, se igralcu na blagajni lahko izda reklamacijski listič iste vrste in vrednosti, listič za katerega je bil izdan reklamacijski listič pa se ob tem v validacijskem sistemu razveljavi.

3. Uporaba igralnih kartic pri brezgotovinskem poslovanju

– pri prenosu denarja pri brezgotovinskem poslovanju z računa brezgotovinskega poslovanja na igralnem avtomatu mora igralni avtomat pravilno povečati kredit igralnega avtomata,

– pri prenosu kredita z igralnega avtomata pri brezgotovinskem poslovanju na račun brezgotovinskega poslovanja, se mora stanje denarja na računu pravilno povečati,

– igralni avtomat sme pri transakciji z računom brezgotovinskega poslovanja spremeniti stanje kredita na igralnem avtomatu, šele po uspešnem zaključku transakcije,

– transakcija pri brezgotovinskem poslovanju igralnega avtomata mora potekati na zanesljiv in zavarovan način,

– igralni avtomat mora zabeležiti najmanj zadnjih deset transakcij brezgotovinskega poslovanja,

– šteje se, da igralni avtomat zabeleži zadnjih deset transakcij brezgotovinskega poslovanja, če igralni avtomat zabeleži zadnjih 100 transakcij ne glede na vrsto transakcije med katerimi so tudi transakcije brezgotovinskega poslovanja,

– zabeležka transakcije na igralnem avtomatu mora vsebovati najmanj datum in čas, vrsto transakcije, znesek transakcije v denarju ali kreditih in uspešnost transakcije,

– uspešno izvedena transakcija brezgotovinskega poslovanja na igralnem avtomatu mora pravilno povečati števec vplačil oziroma izplačil brezgotovinskega poslovanja na igralnem avtomatu.

4. Programski protokol (iz 17. člena tega pravilnika) za povezavo igralnega avtomata z nadzorno informacijskim sistemom (NIS)

4.1. igralni avtomat mora v NIS sporočati:

– zahtevek za ročno izplačilo,

– dobitek Jack Pot oziroma dobitek, ki se izplača ročno,

– dobitek izplačanih progresivnih Jack Pot-ov,

– brisanje kredita,

– sprejem bankovca,

– sprejem lističa,

– izdaja lističa,

– prenos sredstev z računa igralca na igralni avtomat pri brezgotovinskem poslovanju,

– prenos sredstev z igralnega avtomata na račun igralca pri brezgotovinskem poslovanju,

– napako pri prenosu na ali z računa igralca pri brezgotovinskem poslovanju,

– reset števec,

– sprememba ključnih nastavitvev,

– programska napaka,

– napako na neizbrisljivih spominskih medijih,

– napako pri sprejemu žetona,

– napako pri izplačilu iz zalogovnika žetonov,

– napako pri izpisu lističa,

– izid na igralni napravi z elektromehanskim generatorjem naključnih izidov,

– zavrnitev sprejema lističa.

4.2. Igralni avtomat z več igralnimi mesti mora omogočati javljanje dogodkov in števec iz prejšnje točke za vsako igralno mesto posebej. Če isti dogodek javi več igralnih mest (npr. padlo številko pri elektronski ruleti), morajo imeti ti dogodki isti datum in čas.

4.3. Igralni avtomat mora na zahtevo NIS sporočati absolutne vrednosti elektronskih števec, in sicer obračunskih števec, števca iger, števca števila sprejetih bankovcev, števca skupne vrednosti sprejetih bankovcev, števec števila sprejetih bankovcev po posameznih denominacijah, števca skupne vrednosti bankovcev posamezne denominacije, števca števila sprejetih lističev in števca skupne vrednosti sprejetih lističev po posameznih vrstah lističev, števca števila in števca skupne

vrednosti izdanih lističev po posameznih vrstah lističev, števca vstavljenih žetonov, števca izplačanih žetonov, števca žetonov preusmerjenih v shranjevalnik žetonov, števca ročnih izplačil iz naslova reseta kredita, števca skupnega vplačanega zneska in števca skupnega izplačanega zneska v brezgotovinskem poslovanju igralnega avtomata.«.

3876. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o nadzornem informacijskem sistemu igralnih naprav

Na podlagi tretjega odstavka 80.a člena Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 134/03 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za finance

P R A V I L N I K

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o nadzornem informacijskem sistemu igralnih naprav

1. člen

V Pravilniku o nadzornem informacijskem sistemu igralnih naprav (Uradni list RS, št. 59/08) se besedilo prvega odstavka 2. člena spremeni tako, da se glasi:

»NIS je računalniški sistem, ki spremlja, beleži in shranjuje podatke z vseh igralnih naprav, na katerih prireja koncesionar posebne igre na srečo v igralnici oziroma v igralnem salonu, in vključuje blagajniško poslovanje, povezano s prirejanjem iger na srečo, ter spremlja, beleži in shranjuje dogodke, povezane z delovanjem tega računalniškega sistema.«.

2. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

Posamezne kratice in izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. igralna naprava je naprava, na kateri se prireja igro na srečo;

2. igralni avtomat (v nadaljnjem besedilu: IA) je vrsta igralne naprave oziroma igralno mesto igralne naprave z več igralnimi mesti, na katerem igra igralec proti napravi neodvisno, samostojno igro brez pomoči osebe, ki izvaja igro, igralni terminal v strežniških sistemih iger, v zapisih v NIS pa pomeni enolično interno oznako, ki predstavlja igralni avtomat oziroma posamezno igralno mesto ali igralni terminal strežniškega sistema iger;

3. igralna miza (v nadaljnjem besedilu: IM) je vrsta igralne naprave, na kateri se izvajajo posebne igre na srečo s pomočjo osebe, ki izvaja igro, v zapisih NIS pa pomeni enolično interno oznako, ki predstavlja igro na srečo na igralni mizi ali drugo posebno igro na srečo;

4. AFTI (ACCOUNT FUND TRANSFER IN) pomeni števec skupnega zneska na IA, ki je bil prenesen na kredit IA z RBP;

5. AFTO (ACCOUNT FUND TRANSFER OUT) pomeni števec skupnega zneska na IA, ki je bil prenesen s kredita IA na RBP;

6. BA (BILL ACCEPTOR) pomeni sprejemnik in zbiralnik bankovcev in lističev;

7. BCL (BILL CLEARANCE) pomeni skupno vrednost bankovcev, ki je ob praznitvi IA ugotovljena v BA;

8. CB (CASH-BOX) pomeni zbiralnik žetonov in je prostor, kjer se zbirajo v IA vstavljeni žetoni, ko je zalogovnik poln;

9. CC (CREDIT CANCEL) pomeni števec obračunskih kreditnih točk, ki so bile za IA izplačane na blagajni in niso bile zavedene na števcih JP ali PJP;

10. CI (COINS IN) pomeni števec žetonov, ki so bili vplačani v IA;

11. CL (COINS CLEARANCE) pomeni število žetonov, ki je ob praznitvi IA ugotovljeno v CB;

12. CO (COINS OUT) pomeni števec žetonov, ki so bili izplačani iz IA;

13. CTC (COINS TO CASH-BOX) pomeni števec žetonov, ki so bili na IA preusmerjeni v CB in ki lahko vključuje tudi v žetonih izraženo vrednost prejetih bankovcev;

14. GM (GAMES) pomeni števec odigranih iger na IA;

15. H (HOPPER) je v NIS izračunano število žetonov v zalogovniku IA;

16. JP (JACKPOT) pomeni števec obračunskih kreditnih točk, ki so bile na IA izplačane kot glavni dobiček (jackpot), oziroma dobiček, ki se izplača ročno;

17. MB (MOTHERBOARD) pomeni zaščiteni del IA s programom igre;

18. PJP (PROGRESSIVE JACKPOT) pomeni števec obračunskih kreditnih točk ali vrednost v igralni valuti izplačanih dobitkov progresivnega sistema na posamezni igralni napravi;

19. RBP pomeni račun brezgotovinskega poslovanja in je enolični račun igralca, ki ga ima za brezgotovinsko poslovanje z uporabo igralne kartice v igralnici oziroma v igralnem salonu odprtega igralec na podlagi pogodbe s koncesionarjem in na katerem je za namen igranja začasno položen in priigran denar igralca;

20. TI (TOTAL IN) pomeni števec obračunskih kreditnih točk, ki so bile na posameznem igralnem mestu zaigrane;

21. TCL (TICKET CLEARANCE) pomeni skupno vrednost lističev, ki je ob praznitvi IA ugotovljena v BA;

22. TO (TOTAL OUT) pomeni:

a) števec obračunskih kreditnih točk, ki so bile na posameznem igralnem mestu priigrane, če IA beleži na njem vsa izplačila;

b) števec obračunskih kreditnih točk, ki so bile na posameznem igralnem mestu priigrane in na njem neposredno izplačane, če IA beleži ročna izplačila visokih dobitkov na drugih števcih;

23. brezgotovinsko poslovanje je del blagajniškega poslovanja vključenega v NIS, ki obsega uporabo RBP, vključuje preverjanje veljavnosti kartic in stanja denarja na RBP ter izvajanje in beleženje transakcij v povezavi z RBP;

24. brisanje števcov IA je dogodek pri katerem pride do izbrisa vsebine vseh trajnih elektronskih števcov na IA in do njihove nastavitve na vrednost 0 (nič);

25. dnevnik pomeni dnevnik dogodkov, ki jih NIS, opremljene z zaporednimi številkami in zabeležko datuma in časa, beleži v posebno tabelo in so vezani na dogodke na igralnih napravah, na igralne procese in na procese, ki so z njimi povezani;

26. drop je na IA vrednost žetonov ali kovancev zbranih v zalogovniku žetonov na IA in vključuje tudi vrednost bankovcev v zbiralniku bankovcev in lističev na IA, oziroma je na IM vrednost denarja in posebnih nevnovčljivih vrednostnih žetonov, ki jih igralec uporabi za nakup žetonov za sodelovanje v igri, ki se izvaja na IM;

27. elektromehanski IA je igralni avtomat z enim ali več igralnimi mesti pri katerem je izid igre odvisen od elektromehanskega generatorja naključnosti, ali prikazan na elektromehanski način, z izjemo IA z elektromehanskimi koluti in naprav z žrebalnimi bobni;

28. identifikacija progresive (ID progresive) je oznaka, ki enolično določa progresivni sistem, sklad progresive in nivo progresive in je lahko sestavljena iz oznake progresive, oznake sklada in številke nivoja, ter nastopa v vseh zapisih, ki se nanašajo na to progresivo;

29. identifikacijska kartica je posebna kartica, ki jo koncesionar izda pooblaščenim osebi za njeno identifikacijo v NIS na igralnih mestih igralnih naprav in blagajnah;

30. igralna kartica je posebna kartica, ki jo koncesionar izda igralcu za namen brezgotovinskega poslovanja in ki zagotavlja identifikacijo igralca z uporabo posebne bralne in vhodno/izhodne enote, nameščene na igralnih mestih igralnih naprav in na blagajnah;

31. kredit je stanje v dobro igralca, prikazano na IA kot število kreditnih točk;

32. kreditna točka je enota za merjenje vložka v igro in izplačil iz igre s točno določeno vrednostjo, ki jo lahko na IA izbere igralec;

33. kompatibilni terminal je oddaljena delovna postaja, s katere je mogoče izvajati programe na nadzornem računalniškem sistemu z uporabo standardnih programov za emulacijo terminalov, standardnih brskalnikov (npr. Internet Explorer, FireFox) ali standardnih tankih odjemalcev (thin client kot npr. NT Terminal Server Client);

34. listič (ticket) je vrednostni kupon opremljen s črtno kodo in z alfanumeričnimi kodami, ki je v povezavi z validacijskim sistemom, namenjen vplačilu in izplačilu v zvezi z udeležbo pri posebni igri na srečo;

35. log pomeni zabeležko operacijskega sistema, sistema za delo z bazami, NIS oziroma drugega zaščitnega programa o neki aktivnosti na sistemu;

36. nivo dostopa pomeni na podlagi nalog in pooblastil definirane uporabniške vloge v NIS, s katerimi so urejene različne pristojnosti dostopa do programov in podatkov (npr. skrbnik sistema, blagajnik, tehnik, vodstvo, nadzor);

37. nivo progresive je posamezni del (večnivojskega) sklada progresive, pri katerem so vrednosti nivojev med seboj povezane;

38. obračunska kreditna točka (denominacija IA) je enota za merjenje vložka v igro in izplačil iz igre s točno določeno vrednostjo, s katero se na IA inkrementirajo elektronski števcji vplačil v igro in izplačil iz igre;

39. obračunski model IA je formula za izračun obračuna posameznega IA na podlagi števcjev vplačil v igro in izplačil iz igre;

40. polnitev IA je postopek dodajanja žetonov v zalogovnik žetonov;

41. postopek povratnega klica (call-back call) je postopek, ko računalniški sistem ali druga komunikacijska oprema ob zahtevi za vzpostavitev oddaljenega dostopa preko klicne telekomunikacijske povezave preveri identifikacijo in dostopne pravice uporabnika, prekine povezavo in ga za vzpostavitev povezave takoj pokliče na vnaprej dogovorjeno (lahko v sistemu ali opremi zabeleženo) klicno številko. Kot postopek povratnega klica za potrebe tega pravilnika ne velja ročno vzpostavljanje klicev in povezav s pomočjo osebja, vnaprejšnjih najav preko telefona, dopisa, telefaksa ali drugih podobnih komunikacijskih metod;

42. praznitev IA je postopek praznjenja žetonov iz CB in zalogovnika, ter bankovcev in lističev iz BA;

43. progresivni dobitek je izplačana vrednost progresive po njenem proženju;

44. progresivni sistem se sestoji iz ene ali več igralnih naprav in iz pripadajoče progresivne nadgradnje;

45. prometna tabela je tabela podatkovne baze NIS, v katero se sproti beležijo z datumom in časom opremljeni podatki, ki nastajajo v procesu prirejanja iger na srečo (npr. dnevnik z zapisi dogodkov, periodični popisi števcjev, vrednosti progresivnih skladov in progresivnih nivojev, vnosi blagajniških transakcij);

46. register je tabela podatkovne baze NIS, v kateri so poleg opisnih podatkov navedene enolične oznake, uporabljene v prometnih in drugih tabelah NIS, ki v NIS opredeljujejo naprave, progresivne sisteme, uporabnike in podobne spremenljive sezname (npr. register igralnih naprav, register progresivnih sistemov, register uporabnikov). V prometnih in drugih tabelah se registri uporabljajo kot šifranti;

47. samopostrežna blagajna je naprava, ki v povezavi z NIS omogoča transakcije, ki se izvajajo na blagajni;

48. sklad progresive je denarni sklad, ki se polni po vnaprej določenih pravilih (npr. kot fiksne začetne vrednosti, ki se jim lahko dodajajo deleži vplačil v igro), igralcu pa se izplača ob dogodku proženja progresive deloma ali v celoti, skladno s pravili igre;

49. skrbnik NIS je oseba zaposlena pri koncesionarju, ki je odgovorna za vključenost igralnih naprav v NIS, za pravilnost in zanesljivost delovanja in uporabe NIS;

50. strežniški sistem iger je posebna izvedba IA sestavljena iz strežnika in igralnega terminala, ki skupaj omogočata izvajanje igre na srečo;

51. šifrant je tabela podatkovne baze NIS, v kateri so poleg opisnih podatkov navedene enolične kode (šifre), uporabljene v prometnih in drugih tabelah NIS, ki v NIS opredeljujejo vrste dogodkov, transakcij, procesov in števcjev (npr. šifrant dogodkov, šifrant blagajniških transakcij, šifrant števcjev, šifrant sporočil, šifrant aplikacij);

52. tokenizacija pomeni, da je žeton vreden več kreditnih točk;

53. transakcija pomeni vnos podatkov v NIS v blagajniških postopkih, kot so ročno izplačilo (JP, PJP, CC), polnitev IA, praznitev IA in zalogovnika žetonov (vnos rezultata štetja žetonov, bankovcev in vrednostnih lističev po posameznih IA), prodaja in odkup žetonov in lističev, prenos sredstev v brezgotovinskem poslovanju, rezultat štetja dropa in provizije, rezultat štetja napitnine na igralni mizi, dodatna dotacija mizi in odvod z mize na blagajno;

54. validacijski sistem je zaključen funkcionalni del blagajniškega poslovanja vključenega v NIS, v katerega so povezani IA in blagajne, z namenom preverjanja veljavnosti lističev;

55. vložek je znesek, ki ga igralec vplača v posamezno igro na igralni napravi;

56. vrsta NIS predstavlja NIS, ki je lahko sestavljen iz zaključenih funkcijskih delov enega ali več proizvajalcev (npr. NIS IA, NIS IM, poslovanje z lističi, blagajniško poslovanje), na platformi, ki jo določajo operacijski sistemi, sistemi za delo s podatkovnimi bazami, jedro podatkovnega modela, ključni šifranti, programska oprema in ključne funkcionalnosti sistema;

57. verzija NIS pomeni NIS iste vrste, na isti platformi, praviloma istih proizvajalcev, ki ima v osnovi isti, lahko dopolnjen podatkovni model, med seboj združljive in dopolnjujoče se ključne šifrante in se razlikuje v nekaterih delih programske opreme in v nekaterih funkcionalnostih;

58. zalogovnik žetonov (hopper) je del IA, v katerem je zaloga žetonov za izplačilo;

59. znesek v zapisih NIS predstavlja vrednost izraženo v igralni valuti;

60. žeton je nadomestilo za določeno vsoto denarja oziroma kovanec z določeno vrednostjo, ki se pri igri uporablja za vplačila ali izplačila.

3. člen

V 6. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Register igralcev, register RBP in register igralnih kartic morajo biti dodatno zaščiteni, občutljivi podatki morajo biti zavarovani pred nepooblaščenim dostopom, kritični podatki (npr. PIN kode kartic, zneski na računih) pa morajo biti shranjeni v šifrirani obliki in zavarovani pred nepooblaščenjo spremembo.«.

4. člen

V 8. členu se pika na koncu drugega stavka nadomesti z vejico in za njo doda besedilo: »pri popravkih na RBP pa tudi razlog popravka in oseba, ki ga je avtorizirala.«.

5. člen

Drugi odstavek 9. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Dnevne in mesečne obračune za posamezne igralne naprave, po posameznih vrstah iger in skupne, ter dnevne in mesečne blagajniške zaključke, pologe, dvige in popravke stanja na RBP mora NIS hraniti najmanj za zadnji dve leti.«.

6. člen

V zadnjem stavku 10. člena se pika nadomesti z vejico in za njo doda besedilo, ki se glasi: » z izjemo igralnih miz pri 24. urnem obratovanju, pri katerih se obračun mize pri zaprtju

ob prekoračitvi zavede za obračunski dan, v katerem je bila miza odprta.«.

7. člen

V zadnjem stavku drugega odstavka 14. člena se črta besedilo »in nivoji dostopa«.

8. člen

Drugi odstavek 22. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Za vpogled, izbiro in prenos podatkov iz 5. točke prejšnjega odstavka mora NIS zagotavljati združljivost s podatkovno bazo, informacijskim sistemom in tehnologijo dostopa nadzornega organa, kot je opredeljeno v Prilogi 3, ki je priloga in sestavni del tega pravilnika, pri prometnih tabelah pa mora zagotavljati tudi indekse, ki omogočajo učinkovito izbiro po datumu, v odvisnosti od tabele pa tudi po IA, po vrsti števca ali dogodka.«.

9. člen

V prvem odstavku 30. člena se pred besedo »javiti« doda beseda »pisno«.

10. člen

Drugi odstavek 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) V primeru okvare dela opreme ali povezave, vmesnika NIS v igralnih napravah ali igralne naprave in v drugih primerih, pri katerih predpisano beleženje števcov in dogodkov na igralnih napravah ni možno in bi ob nadaljevanju igre na njih prišlo do izgube ali netočnosti podatkov oziroma do neustreznega beleženja ali nepravilnosti, je treba v primeru, če ne pride do samodejne blokade delovanja igralnih naprav, do odprave okvare onemogočiti igranje na teh igralnih napravah, začetek in konec blokade igranja pa evidentirati v dnevniku obratovanja NIS in v treh dneh pisno javiti nadzornemu organu.«.

11. člen

V prvi alineji drugega odstavka 37. člena se za besedilom »predhodno preizkusil« doda besedilo »in ugotovil«.

V drugi alineji drugega odstavka se za besedilom »predhodno preveril« doda besedilo »in ugotovil«.

V napovednem stavku tretjega odstavka se besedilo »izvedbo preizkusa« nadomesti z besedilom »izdajo odločbe o ugotovitvi«.

V napovednem stavku četrtega odstavka se beseda »preverjanje« nadomesti z besedilom »izdajo odločbe o ugotovitvi«.

12. člen

V 2. točki prvega odstavka 38. člena se četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– podatke za dostop nadzornega organa do NIS, ki vključujejo klicne številke ISDN linije, morebitno izhodno številko za povratni klic, IP naslov usmerjevalnika, IP naslove strežnikov, do katerih se dostopa, IP naslov morebitne vmesne požarne pregrade, imena instanc baz na strežnikih, do katerih se dostopa, navedbo TCP in UDP vrat preko katerih poteka dostop do baz, imena in lokacijo programov za terminalski dostop nadzornega organa, ter morebitnih drugih podatkov, ki so potrebni za izvedbo dostopa in povezave;«.

13. člen

Četrty odstavek 39. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(4) V primeru, da se dovoljenje iz 37. člena tega pravilnika izdaja zaradi spremenjene vrste in verzije zaključenega funkcionalnega dela NIS (npr. za NIS IA, za NIS IM), se vlogi priloži zahtevana dokumentacija, ki se nanaša le na funkcionalni del NIS, ki se spreminja.«.

14. člen

Prvi odstavek 40. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) NIS se v informacijski sistem nadzornega organa povezuje preko enotnih podatkovnih struktur in vpogledov na

načine in v obliki, opredeljeni v Prilogi 3, ki je priloga in sestavni del tega pravilnika, za strukture in vpogleda, ki jih Priloga 3 ne vsebuje, pa na načine in v obliki, ki jo na podlagi vloge iz 38. člena tega pravilnika določi nadzorni organ.«.

15. člen

Drugi odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Spremembe, ki ne spreminjajo funkcionalnosti NIS ter strukture, vsebine, pravilnosti, verodostojnosti, zanesljivosti in dostopnosti podatkov, ki jih mora NIS zagotavljati, da lahko nadzorni organ svoje naloge opravlja nemoteno, učinkovito in uspešno, in s katerimi se odpravijo ugotovljene napake ali težave delovanja sistema, se lahko izvedejo na podlagi pisnega obvestila z opisom napake ali težave, in podrobnim opisom predvidenih sprememb za odpravo, ki ga mora nadzornemu organu koncesionar posredovati najmanj osem dni pred načrtovano spremembo.«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na prejšnji odstavek, se lahko nujne spremembe iz prejšnjega odstavka, s katerimi se odpravijo kritične napake, kot so npr. varnostne vrzeli, nenadno napačno delovanje programov, ki pomembno vpliva na pravilnost podatkov, opravijo takoj, koncesionar pa mora v pisnem obvestilu, ki ga mora nadzornemu organu posredovati najkasneje v naslednjem delovnem dnevu, navesti razloge za izvedbo teh sprememb.«.

16. člen

Naslov tretjega poglavja pravilnika se spremeni tako, da se glasi: »III. POSEBNOSTI NADZORNEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA ZA IGRALNE AVTOMATE«.

17. člen

V zadnji alineji 3. točke 48. člena se črta besedilo »(za IA z več igrami)«.

18. člen

V 49. členu se za besedo »zapisom« doda besedilo »iz registra«.

19. člen

Naslov podpoglavja »Komunikacija med NIS in IA« se spremeni tako, da se glasi: »Komunikacija«.

20. člen

V 50. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Komunikacija z IA v brezgotovinskem poslovanju, pri validaciji lističev in igralnih kartic ter z opremo, ki je za to nameščena na IA in blagajnah, mora potekati na zanesljiv in zaščiten način. NIS mora beležiti napake, igralcu pa se morajo javiti jasna in razumljiva sporočila o napaki.«.

21. člen

Za 50. členom se doda novo podpoglavje in novi 50.a člen, ki se glasi:

»Brezgotovinsko poslovanje

50.a člen

(1) Informacijski sistem, na katerem poteka brezgotovinsko poslovanje, mora biti od ostalih informacijskih sistemov ločen z redno vzdrževano požarno pregrado, ki s svojo nastavitvijo onemogoča poseganje v delovanje brezgotovinskega poslovanja in v stanje na RBP. Operacijski sistem, aplikacije ter programi za odkrivanje in odstranjevanje zlonamerne in škodljive programske opreme morajo biti redno vzdrževani in posodobljeni. Vsi dostopi do zaščitenih podatkov se morajo beležiti in redno pregledovati. Fizično je treba zaščititi dostope do vseh medijev, ki vsebujejo podatke o igralnih karticah in stanju na RBP, vključno z mediji varnostnih in arhivskih kopij.

Aplikacija brezgotovinskega poslovanja mora biti izdelana z varnostnimi mehanizmi za preverjanje integritete zapisov o igralnih karticah in stanju na RBP, ki onemogoča poseganje v podatke mimo aplikacije.

(2) Igralna kartica se izda igralcu na njegovo zahtevo, potem ko je ta seznanjen in se strinja s pravili koncesionarja glede brezgotovinskega poslovanja z RBP in z uporabo igralne kartice. Igralna kartica se uporablja za identifikacijo igralca na IA, na samopostrežni blagajni, na blagajni, ki so opremljeni s posebno opremo za branje in preverjanje igralnih kartic, ter za prikaz stanja in vnos podatkov za transakcije v povezavi z RBP.

(3) Ob odprtju RBP in prvi izdaji igralne kartice igralcu mora del NIS za brezgotovinsko poslovanje zabeležiti najmanj naslednje podatke:

- številko dodeljenega RBP,
- datum in čas odprtja RBP,
- mesec in leto poteka veljavnosti RBP,
- številko izdane igralne kartice,
- datum in čas izdaje igralne kartice,
- status veljavnosti igralne kartice,
- zaščitno kodo za uporabo igralne kartice (npr. PIN) v šifrirani obliki.

(4) Vidna obvezna vsebina igralne kartice vsebuje naslednje podatke:

- naziv koncesionarja,
- naziv igralnice oziroma igralnega salona,
- številka RBP,
- številka kartice.

(5) Igralna kartica se na zahtevo igralca ali zaradi razlogov s strani koncesionarja razveljavi. Vse najdene, izgubljene ali pozabljene igralne kartice, ki jih igralec ob osebni identifikaciji ne dvigne v treh dnevih se razveljavijo. Ob razveljavitvi igralne kartice mora del NIS za brezgotovinsko poslovanje v delu, ki se nanaša na igralne kartice, označiti kartico kot neveljavno in zabeležiti najmanj datum in čas razveljavitve.

(6) Ob zaprtju RBP mora del NIS za brezgotovinsko poslovanje v delu, ki se nanaša na RBP, označiti RBP kot zaprt in zabeležiti najmanj datum in čas ter razlog zaprtja. Pri zaprtju RBP se razveljavijo vse kartice, ki se nanašajo na zaprti RBP. RBP se zapre na zahtevo igralca, pri čemur se mu izplača ves denar z RBP. Koncesionar lahko igralcu zapre RBP tudi zaradi daljše neaktivnosti igralca ali drugih razlogov (npr. ob samoprepovedi igranja), pri čemer mora koncesionar zagotoviti, da se igralcu ob tem izplača ves denar z RBP.

(7) Uporaba igralne kartice mora biti zaščitena vsaj s štirimestno PIN kodo, ki jo pozna le igralec in ki jo je mogoče tudi spremeniti. Pri tretji zaporedni neuspešni uporabi igralne kartice z napačno zaščitno kodo se mora uporaba kartice začasno blokirati, o čemer mora biti igralec pri poskusu uporabe obveščen. Ob blokadi igralne kartice mora del NIS za brezgotovinsko poslovanje v delu, ki se nanaša na igralne kartice, označiti kartico kot blokirano in zabeležiti najmanj datum in čas blokade. Začasno blokirano kartico lahko igralec deblokira z identifikacijo na recepciji ali blagajni. Ob deblokadi igralne kartice mora del NIS za brezgotovinsko poslovanje v delu, ki se nanaša na igralne kartice, zabeležiti najmanj datum in čas deblokade.

(8) Igralna kartica mora enolično identificirati igralca in račun (RBP), ki ga igralec uporablja za namen igranja pri brezgotovinskem poslovanju z IA.

(9) Igralec ima lahko v igralnici oziroma v igralnem salonu aktiven le en RBP. Stanje denarja na RBP igralec spreminja s pologi in dvigi na blagajni, s pologi in dvigi na samopostrežni blagajni, ter z elektronskimi prenosi na kredit in s kredita IA.

(10) Brezgotovinsko poslovanje na IA se izvaja z elektronskim prenosom vplačila igralca na kredit IA z RBP igralca in z elektronskim prenosom izplačila s kredita IA na RBP igralca. Igralec lahko izbira vsoto denarja, ki jo prenese z RBP na IA, oziroma vsoto denarja, ki jo vrne na RBP, ali zahteva izplačilo na IA.

(11) Komunikacija med bralno in vhodno/izhodno enoto, nameščeno na igralnem mestu igralne naprave oziroma na blagajni in delom NIS za brezgotovinsko poslovanje, ter prenos kredita na IA in z IA morajo potekati na zanesljiv in zaščiteno (npr. šifriran) način.

(12) Če igralna kartica vsebuje tudi podatke o stanju denarja na RBP, se mora stanje denarja, zabeleženo na njej, ujemati s stanjem denarja, zabeleženim v NIS. Uporaba igralne kartice, pri kateri se na njej zabeleženo stanje RBP ne ujema s stanjem zabeleženim v NIS, mora biti blokirana, igralec pa mora biti o tem pri poskusu uporabe igralne kartice nedvoumno obveščen.

(13) Koncesionar mora zagotoviti začetno in redno letno varnostno oceno dela NIS za brezgotovinsko poslovanje s strani neodvisne strokovne institucije, ki je usposobljena za presojo varnosti informacijskih sistemov, ter v zahtevanem roku odpraviti ugotovljene kritične pomanjkljivosti, o oceni in odpravi le-teh pa sproti poročati nadzornemu organu.«

22. člen

Za 50.a členom se doda novo podpoglavje in novi 50.b člen, ki se glasi:

»Poslovanje z lističi

50.b člen

(1) V uporabi sme biti:

– unovčljiv listič, ki ga igralec kupi na blagajni oziroma, ki ga izpiše IA in je namenjen vplačilu na IA ali unovčenju na blagajni;

– izplačilni listič, ki ga izpiše IA kot potrdilo za ročno izplačilo na blagajni;

– reklamacijski listič, ki se ga izda igralcu v primeru, ko se unovčljiv listič zaradi napake delovanja sistema ne izpiše, ali je tako poškodovan, da njegova uporaba ni možna;

– neunovčljiv promocijski listič, ki se ga lahko uporabi samo za igranje na IA.

(2) Izdaja reklamacijskih lističev iz prejšnjega odstavka mora biti zabeležena v NIS in organizirana tako, da niso mogoče zlorabe in da se listič, ki je predmet reklamacije, ustrezno razveljavi. Reklamacijski listič se lahko izda le na blagajni.

(3) Promocijski listič se lahko izda igralcu le na blagajni.

(4) Unovčenje promocijskih lističev in lističev po izteku veljavnosti ni dovoljeno.

(5) Lističe je možno uporabiti le v igralnici oziroma v igralnem salonu, v katerem so bili izdani.

(6) Na blagajni se ločeno evidentira vse prejete in izdane lističe iz prvega odstavka tega člena.

(7) Nezaigran preostanek promocijskega lističa sme IA izpisati le kot nov neunovčljiv promocijski listič.«

23. člen

V prvem odstavku 51. člena se 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. spremljati in v dnevnik dogodkov zabeležiti vse dogodke na posameznih IA:

– dobitek JP (datum, čas, število obračunskih kreditov, znesek, IA),

– dobitek PJP (datum, čas, znesek, IA, identifikacija progresive),

– brisanje kredita CC (datum, čas, število obračunskih kreditov, znesek, IA),

– zahtevek za ročno izplačilo (datum, čas, število obračunskih kreditov, znesek, IA),

– sprejem bankovca (datum, čas, znesek, IA),

– sprejem lističa (datum, čas, identifikacijska številka lističa, vrsta lističa, znesek, IA),

– izdaja lističa (datum, čas, zaporedna številka lističa na IA, identifikacijska številka lističa, vrsta lističa, znesek, IA),

– sprejem igralne kartice (datum, čas, IA, številka kartice),

– zavrnitev igralne kartice (datum, čas, IA, številka prepoznane kartice, razlog),
– začasno blokado igralne kartice (datum, čas, IA, številka kartice),
– odstranitev igralne kartice (datum, čas, IA, številka kartice),
– sprejem identifikacijske kartice (datum, čas, IA, številka kartice, oseba, funkcija osebe),
– zavrnitev identifikacijske kartice (datum, čas, IA, številka prepoznane kartice, razlog),
– odstranitev identifikacijske kartice (datum, čas, IA, številka kartice, oseba, funkcija osebe),
– prenos denarja z računa igralca na IA pri brezgotovinskem poslovanju (datum, čas, znesek, IA, številka RBP),
– prenos kredita z IA na račun igralca pri brezgotovinskem poslovanju (datum, čas, znesek, IA, številka RBP),
– napako pri prenosu na ali z RBP igralca pri brezgotovinskem poslovanju (datum, čas, IA, številka kartice, razlog),
– polnitev IA (datum, čas, število žetonov polnitve, IA),
– praznitev CB (datum, čas, pričakovano število žetonov praznitve CB, IA),
– praznitev zalogovnika žetonov (datum, čas, pričakovano število žetonov praznitve zalogovnika, IA),
– praznitev BA (datum, čas, pričakovano število bankovcev, pričakovano znesek bankovcev, IA);«.

V 2. točki prvega odstavka se četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– vsako spremembo števec brezgotovinskega prenosa sredstev (AFTI, AFTO);«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) NIS mora pri brezgotovinskem poslovanju v dnevnik dogodkov beležiti tudi naslednje dogodke:

– izdajo nove igralne kartice (datum, čas, številka kartice, številka RBP, blagajnik),
– razveljavitev igralne kartice (datum, čas, številka kartice, številka RBP, blagajnik),
– deblokado začasno blokirane igralne kartice (datum, čas, številka kartice, številka RBP, blagajnik),
– odprtje RBP (datum, čas, številka računa, blagajnik),
– zaprtje RBP (datum, čas, številka računa, blagajnik).«.

24. člen

V prvem odstavku 52. člena se tretji in četrti stavek spreminita tako, da se glasita:

»Pomembni dogodki so: JP, CC, PJP, odpiranje vrat IA, izvajanje praznitve zbiralnika žetonov in izvajanje praznitve zbiralnika bankovcev. Beleži se datum, čas, IA, dogodek ter števeci: TI, TO, CC, JP, PJP, CTC, števec skupne vrednosti bankovcev in GM.«.

25. člen

V drugem odstavku 55. člena se v 8. točki pika nadomesti s podpičjem, za njim pa se dodata novi 9. in 10. točka, ki se glasita:

»9. datum in čas začetka veljavnosti;
10. datum in čas prenehanja veljavnosti ali oznako, da progresiva ni več aktivna.«.

26. člen

Naslov podpoglavja »Elektronska ruleta« se nadomesti z naslovom »Elektromehanski IA«.

27. člen

57. člen se spremeni tako, da se glasi:

»57. člen

»(1) Za elektromehanski IA se morajo v NIS poleg dogodkov, določenih v 51. členu tega pravilnika, beležiti tudi:

1. dvig in spust pokrova za zavarovanje neposrednega dostopa do elektromehanskega generatorja naključnega izida oziroma do elektromehanskega prikazovalnika izida (datum, čas, IA, dogodek);

2. izid igre pri elektromehanskem generatorju naključnega izida (datum, čas, IA, oznaka elektromehanskega generatorja, izid igre, parametri igre).

(2) V primeru, da se za elektromehanski IA beležijo podatki iz prejšnjega odstavka za vsako igralno mesto, morajo biti podatki o datumu in času, ki se nanašajo na isti dogodek, identični.

(3) Izid igre iz 2. točke prvega odstavka tega člena pri elektromehanskem IA, ki simulira igre s kroglico, predstavlja padla številka, parametre igre pa število obhodov kroglice po obodu in hitrost vrtenja kolesa v predalčkih na sekundo ob izpuhu kroglice.

(4) Izid igre iz 2. točke prvega odstavka tega člena pri elektromehanskem IA, ki simulira igre s kockami, predstavljajo identifikacije kocke in padla številka za vsako posamezno kocko, parametre igre pa čas mešanja kock v sekundah.«.

28. člen

58. člen se spremeni tako, da se glasi:

»58. člen

Za elektromehanski IA mora NIS zabeležiti vsako odigrano igro skupaj z vložkom in dobitkom na posameznem igralnem mestu (datum, čas, IA – igralno mesto, oznako elektromehanskega generatorja, vložek, dobitek).«.

29. člen

59. člen se spremeni tako, da se glasi:

»59. člen

»Zabeležka blagajniških transakcij v NIS mora vsebovati najmanj naslednje podatke: datum, čas, vrsto transakcije, identifikacijo osebe, ki opravlja transakcijo, oziroma identifikacijo samopostrežne blagajne, če se transakcija opravlja na samopostrežni blagajni, znesek in IA, če gre za izplačilo, polnitev ali praznitev, pri dvigu in pologu na RBP številko RBP, pri lističih pa identifikacijsko številko in vrsto lističa.«.

30. člen

V prvem odstavku 60. člena se v 13. točki pika nadomesti s podpičjem in za njo dodajo nove 14., 15., 16 in 17. točka, ki se glasijo:

»14. polog na račun RBP,
15. dvig z računa RBP,
16. polnitev samopostrežne blagajne,
17. praznitev samopostrežne blagajne.«.

31. člen

Za 61. členom se doda novo podpoglavje in novi 61.a člena, ki se glasi:

»Samopostrežna blagajna

61.a člen

(1) Samopostrežna blagajna mora biti povezana v NIS in vanj pri transakcijah sporočati vse podatke, ki so predpisani za blagajniško poslovanje IA v NIS. Pri izgubi povezave z NIS mora samopostrežna blagajna zavrniti transakcije, za katere je predpisano beleženje v NIS.

(2) Samopostrežna blagajna mora z NIS komunicirati na zanesljiv in zaščiten (šifriran) način.

(3) Samopostrežna blagajna, ki sprejema in izplačuje bankovce, mora imeti ločene zbiralnike vplačanih bankovcev in zalogovnik bankovcev za izplačevanje.

(4) Samopostrežna blagajna, ki sprejema in izplačuje kovance, mora imeti ločene zalogovnike kovancev za vplačevanje in izplačevanje kovancev.

(5) Samopostrežna blagajna mora imeti števec za vsako vrsto transakcije, ki jo omogoča, skupen števec vseh izplačil, skupen števec vseh vplačil in skupen števec ročnih izplačil, ki jih naprava ni mogla izplačati in so bili izplačani ročno na

blagajni. Vsi števcji morajo biti elektronski, šteti do stotinke denarne enote natančno in imeti toliko mest, da pokrivajo vsaj vrednost 1 milijon eurov.

(6) Samopostrežna blagajna mora v dnevniku dogodkov zabeležiti vsaj zadnjih 25 transakcij (datum, čas, vrsto transakcije, znesek transakcije). Šteje se, da samopostrežna blagajna beleži zadnjih 25 transakcij, če se v dnevnik beležijo vsi dogodki in dnevnik omogoča beleženje vsaj zadnjih 100 dogodkov.

(7) Samopostrežna blagajna mora imeti omejeno višino transakcije, ki se lahko izvaja na njej.

(8) Samopostrežna blagajna mora v dnevniku dogodkov zabeležiti vsaj zadnjih 25 napak delovanja (datum, čas, vrsta transakcije, koda in opis napake). Šteje se, da samopostrežna blagajna beleži zadnjih 25 napak, če se v dnevnik beležijo vsi dogodki in dnevnik omogoča beleženje vsaj zadnjih 100 dogodkov.

(9) Polnitev in praznitev samopostrežne blagajne ter štetja po praznitvi se izvajajo komisijsko, za bankovce in lističe redno takoj po zaključku obračunskega dne, za kovance redno takoj po zaključku zadnjega obračunskega dne v mesecu in izredno po potrebi.

(10) Poleg transakcij mora samopostrežna blagajna javljati v NIS tudi naslednje dogodke (datum in čas, identifikacija blagajne, vrsta dogodka, opis dogodka):

- vklop napajanja,
- odprtje vrat do notranjosti,
- zaprtje vrat do notranjosti,
- odstranitev zbiralnika vplačanih bankovcev,
- namestitvev zalgovnika bankovcev za izplačilo,
- praznitev zbiralnika vplačanih kovancev ali žetonov,
- polnitev zalgovnika kovancev ali žetonov za izplačilo,
- napake (neuspešno izplačilo, napaka delovanja sprememnika bankovcev, napaka v delovanju tiskalnika lističev, pomanjkanje papirja v tiskalniku lističev).

(11) V povezavi s samopostrežno blagajno mora NIS zaznati in beležiti naslednje dogodke (datum in čas, oznaka blagajne, vrsta dogodka, opis dogodka):

- izguba povezave s samopostrežno blagajno,
- vzpostavitev povezave s samopostrežno blagajno,
- zavrnitev igralne kartice pri brezgotovinskem poslovanju,
- blokada igralne kartice pri brezgotovinskem poslovanju.«.

32. člen

Za 61.a členom se doda nov naslov podpoglavja »Poročila«, 62. člen pa se spremeni tako, da se glasi:

»62. člen

(1) NIS mora vsebovati programe za izdelavo dnevni in mesečnih poročil blagajniškega poslovanja povezanega z igralnim procesom in sicer skupnih poročil ter poročil po posameznih IA oziroma igralnih mestih in po posameznih vrstah transakcij.

(2) NIS mora vsebovati programe za izdelavo dnevni in mesečnih poročil o obračunu na podlagi elektronskih števcjev obračunskega modela, zabeleženih v NIS, in sicer skupnih poročil ter poročil po posameznih IA oziroma igralnih mestih.

(3) NIS mora vsebovati programe za izdelavo dnevni in mesečnih poročil poslovanja z vplačilnimi in izplačilnimi sredstvi na podlagi elektronskih števcjev, zabeleženih v NIS, in sicer skupnih poročil ter poročil po posameznih IA oziroma igralnih mestih.

(4) Dnevna in mesečna poročila morajo biti zaključena in dokončna najkasneje v 12 urah po zaključku obračunskega dne oziroma obračunskega meseca pri obsegu do vključno 200 igralnih mest in najkasneje v 72 urah po zaključku obračunskega dne oziroma obračunskega meseca pri obsegu nad 200 igralnih mest.

(5) NIS mora vsebovati programe za izdelavo obdobjnih poročil iz prvega do tretjega odstavka tega člena, pri katerih se pri zahtevi za izdelavo poročila opredeli obdobje poročanja na obračunski dan natančno.

(6) Poročila iz drugega in tretjega odstavka tega člena morajo pravilno upoštevati brisanja in obrate elektronskih števcjev.

(7) NIS mora vsebovati programe za izdelavo obdobjnega poročila med dvema praznitvama IA za vsako vrsto praznitev (žetoni, bankovci, lističi), ki vključuje primerjavo pričakovane vrednosti praznitve (po števcih zabeleženih ob praznitvi) z dejansko vrednostjo praznitve (prešeto vrednostjo).

(8) NIS mora vsebovati program za izdelavo obdobjnega poročila delovanja IA, ki vključuje poleg podatkov o obdobju, identifikacije IA, zneska vplačil z vplačilnimi sredstvi, zneska polnitve, zneska praznitve, zneska ročnih izplačil, zneska izplačil z izplačilnimi sredstvi, znesek obračuna (win), teoretični odstotek vračanja, dejanski odstotek vračanja. Namesto odstotka vračanja lahko poročilo vsebuje odstotek zadržanja (hold).

(9) Skupna poročila iz prvega odstavka tega člena morajo vključevati začetni in končni skupni saldo na računih pri brezgotovinskem poslovanju, ter skupne zneske po vrstah prenosov nanje (npr. dvigi, pologi, prenosi na IA, prenosi z IA).

(10) Pri brezgotovinskem poslovanju mora NIS vsebovati izdelavo dnevni in mesečni poročil primerjave po posameznih IA med zabeleženimi transakcijami brezgotovinskega poslovanja in ustreznimi števci IA, zabeleženimi v NIS.

(11) Pri brezgotovinskem poslovanju mora NIS vsebovati program za izdelavo dnevni in mesečni poročil blagajniškega poslovanja, ki vključujejo začetna in končna stanja na računih, pologe, dvige in znesek transakcij brezgotovinskega poslovanja.

(12) NIS mora vsebovati program za izdelavo podrobnih dnevni in mesečni poročil popravkov iz 8. člena tega pravilnika.

(13) Za samopostrežne blagajne mora NIS vsebovati program za izdelavo dnevnega in mesečnega poročila po vrstah transakcij opravljenih na samopostrežni blagajni, vključno z začetnim in končnim stanjem bankovcev, kovancev in žetonov, z opravljenimi polnitvami in praznitvami bankovcev, kovancev in žetonov in sicer po posameznih samopostrežnih blagajnah in za vse skupaj.

(14) NIS mora vsebovati program za izdelavo poročila štetja žetonov, bankovcev in lističev pri praznjenju IA po posameznih IA in primerjavo z v NIS pričakovanim stanjem.

(15) NIS mora vsebovati program za izdelavo primerjave obračuna blagajne IA z obračunom po elektronskih števcih IA, zabeleženih v NIS, pri kateri se pri obračunu blagajne, kot:

- posebna postavka terjatev igralcev iz naslova lističev upoštevajo še vsi nevnovčeni veljavni unovčljivi lističi, ki so jih v obravnavanem obdobju izpisali IA,

- posebna postavka terjatev igralcev iz naslova lističev upoštevajo vsi unovčljivi lističi, ki jim je v obravnavanem obdobju potekla veljavnost,

- posebna postavka terjatev igralcev zaradi poslovanja z RBP (pologov, dvigov, vplačil in izplačil) upošteva sprememba stanja na RBP v obravnavanem obdobju,

- posebna postavka izplačanih terjatev igralcev ob zaprtju neaktivnih RBP z neničelnim stanjem upošteva stanje na RBP zaprtih v obravnavanem obdobju.

(16) Koncesionar je dolžan za obračunski mesec med seboj primerjati poročilo blagajniškega poslovanja iz prejšnjega odstavka s poročili, izdelanimi na podlagi elektronskih števcjev, zabeleženih v NIS. V primeru, da odstopanje skupnega obračuna za IA presega 0.5% obračuna IA po blagajni iz prejšnjega odstavka, mora koncesionar do petega dne v mesecu nadzornemu organu posredovati pisno poročilo z zneski in vzroki za odstopanje po posameznih IA.«.

33. člen

Črta se 66. člen.

34. člen

Prvi odstavek 67. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) S predhodnim pisnim obveščanjem nadzornega organa se zaradi sprememb, ki vplivajo na NIS, lahko opravi:

1. sprememba karakteristik IA, ki ne zahteva izdaje dovoljenja za uporabo igralne naprave, na podlagi zakona, ki ureja igre na srečo;
2. premestitev IA;
3. odstranitev IA.«.

35. člen

71. člen se spremeni tako, da se glasi:

»71. člen

»(1) Za zamenjavo in spremembo vrednosti žetonov mora koncesionar pridobiti dovoljenje nadzornega organa.

(2) Koncesionar mora vlogi za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka predložiti izpis stanja žetonov.

(3) Pri zamenjavi žetonov pa mora poleg izpisa stanja žetonov iz prejšnjega odstavka priložiti tudi:

- vzorec žetona in barvno sliko obeh strani žetona ter
- račun in potrdilo o plačilu žetonov.«.

36. člen

72. člen se spremeni tako, da se glasi:

»72. člen

»(1) Za vpeljavo, spremembo ali ukinitve poslovanja z žetoni, lističi, brezgotovinskega poslovanja mora koncesionar pridobiti dovoljenje nadzornega organa.

(2) Koncesionar mora vlogi za izdajo dovoljenja za poslovanje z lističi iz prejšnjega odstavka predložiti:

- interne akte, ki se nanašajo na način poslovanja,
- vzorce lističev.

(3) Koncesionar mora k vlogi za vpeljavo poslovanja z žetoni iz prvega odstavka predložiti:

- interne akte, ki se nanašajo na način poslovanja,
- izpis stanja žetonov,
- vzorec žetona in barvno sliko obeh strani žetona ter
- račun in potrdilo o plačilu žetonov.

(4) Koncesionar mora k vlogi za izdajo dovoljenja za brezgotovinsko poslovanje iz prvega odstavka predložiti:

– interne akte, ki se nanašajo na brezgotovinsko poslovanje, vključno s pravili za brezgotovinsko poslovanje in upravljanje z RBP igralcev, s postopki odprtja in zaprtja RBP, izdaje in razveljavitve igralne kartice, blokade in deblokade uporabe igralne kartice ter razrešitve pritožb igralcev v povezavi z RBP;

- vzorce igralnih kartic brezgotovinskega poslovanja;
- začetno varnostno oceno iz trinajstega odstavka 50. člena tega pravilnika, iz katere je razvidno, da je sistem brezgotovinskega poslovanja vzpostavljen na zanesljiv in varen način tako, da so komunikacije brezgotovinskega poslovanja zanesljive in zaščitene, da so vsi pomembni podatki, ki se hranijo za namen brezgotovinskega poslovanja zaščiteni, da jih ni možno nepooblaščenno spreminjati, da se ob njihovi spremembi tvorijo ustrezne zaščitene revizijske sledi in da je vzpostavljen sistem pregledovanja teh sledi, ki zagotavlja odkrivanje vsake nepooblaščenne spremembe, ter da so kritični podatki (npr. stanje RBP, zaščitne kode kartic, ipd.) shranjeni v ustrezno šifrirani obliki;

– poročilo o preizkusu IA, ki izkazuje, da transakcija z RBP na IA in obratno poteka varno, točno in zanesljivo.«.

37. člen

V drugem odstavku 73. člena se 4. točka spremeni tako, da se glasi:

»4. mora novo nameščeni IA dobiti novo enolično interno oznako v NIS iz četrte alineje 4. točke 48. člena tega pravilnika.«.

38. člen

Naslov IV. poglavja se spremeni tako, da se glasi: »POSEBNOSTI NADZORNEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA ZA DRUGE IGRALNE NAPRAVE«.

39. člen

V prvem odstavku 74. člena se za kratico »IM« doda vejica in za njo besedilo »ki jih izvaja osebje koncesionarja,«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Igro na srečo na igralni napravi z več igralnimi mesti, pri kateri igrajo igralci drug proti drugemu, brez prisotnosti osebe, ki izvaja igro, se spremlja s povezavo te naprave v NIS, na način kot se to izvede za IA. Taka igralna naprava se zavede v ustrezen šifrant igralnih naprav v NIS, kamor se zavede tudi odstotek provizije koncesionarja, po igralnih mestih pa se zanjo v NIS spremljajo in beležijo dogodki, kot so vplačilo z bankovcem, vplačilo z lističem, izplačilo z lističem, sprejem in odstranitev igralne kartice, sprejem in odstranitev službene kartice, elektronski prenos kredita na RBP in z RBP, praznitev BA, ter urno in dnevno beležijo števec vplačil igralcev v igro, izplačil igralcem iz igre, provizije ter števec odigranih iger, na način kot je to predpisano za IA.«.

40. člen

Prvi odstavek 75. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) NIS mora vključevati register oziroma šifrant IM in drugih igralnih naprav, v katerem so vpisani naslednji podatki:

1. enolična identifikacijska številka igralne naprave iz 12. člena tega pravilnika;
2. o napravi in igri:
 - inventarna številka,
 - naziv (po igri, ki se izvaja, npr. Ameriška ruleta),
 - kratki naziv (npr. AR),
 - proizvajalec (kolesa rulete),
 - leto proizvodnje (kolesa rulete),
 - številka oziroma oznaka (kolesa rulete),
 - odstotek provizije pri igrah, ki jih igralci igrajo drug proti drugemu,
 - enolična interna oznaka naprave v NIS, ki je uporabljena v vseh zapisih, ki se nanašajo na to napravo;
3. o namestitvi naprave:
 - pozicijska oznaka (npr. AR1),
 - identifikacija progresivnega sistema (ID progresive),
 - stanje (npr. 1 – v uporabi, 0 – izločena),
 - datum in čas od katerega dalje veljajo podatki,
 - datum in čas prenehanja veljavnosti za zapise, ki niso več veljavni oziroma za izločene igralne naprave, v primeru, ko NIS ne vodi ločene kronologije sprememb IM in drugih igralnih naprav.«.

41. člen

V 76. členu se spremenita 9. in 10. točka tako, da se glasita:

»9. provizijo pri igri, ki jo igrajo igralci drug proti drugemu (identifikacija transakcije, datum, čas, IM, znesek);

10. padlo številko na ruleti (datum, čas, IM, številka, smer in število obhodov kroglice po obodu kolesa, smer in hitrost vrtenja kolesa v predalčkih na sekundo pri metu kroglice);«.

Doda se nova 11. točka, ki se glasi:

»11. izplačilo progresivnega dobitka na IM (datum, čas, IM, ID progresive, znesek).«.

42. člen

79. člena se spremeni tako, da se glasi:

»79. člen

»(1) NIS mora vsebovati programe za izdelavo in prikaz dnevnih in mesečnih obračunov po posamezni IM oziroma posebni igri na srečo in za vse IM in posebne igre na srečo skupaj.

(2) Dnevni in mesečni obračuni morajo biti zaključeni najkasneje v 24 urah in dokončni v 72 urah po zaključku obračunskega dne oziroma obračunskega meseca.«.

43. člen

Drugi stavek 80. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Register progresiv vsebuje splošne podatke o progresivi (identifikacijo-ID progresive, vrsto, oznako, nivoje, višino vplačila igralca za sodelovanje pri progresivni igri), podatke o začetnih vrednostih in o oblikovanju progresivne vrednosti dobitka na osnovi vplačil igralcev (odstotek, delitev, ipd.) za vsak posamezen nivo in datum in čas začetka ter prenehanja veljavnosti progresivnega sistema.«.

44. člen

Drugi odstavek 81. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Na osnovi registra progresive, vplačil igralcev iz prejšnjega odstavka in izplačil progresivnih dobitkov igralcem mora biti možno izračunati vrednost progresivnih dobitkov.«.

45. člen

92. člen se spremeni tako, da se glasi:

»92. člen

(1) Koncesionar, ki prireja turnir na igralni napravi, mora zagotoviti, da ta naprava deluje v posebnem turnirskem načinu in da med izvajanjem turnirja ali zaradi izvedbe turnirja igralna naprava, na kateri prireja turnir, v NIS ne bo posredovala dogodkov, števecv in drugih podatkov, ki bi vplivali na obračun igralne naprave in njegovo preverjanje, ter sprejemala ali dajala izplačil. V turnirskem načinu sme igralna naprava v NIS pošiljati le informativna sporočila kot so npr. vklop, izklop, odpiranje in zapiranje vrat in napake.

(2) Prirejanje posebnih iger na srečo na IM v turnirskem načinu se zavede v register iz igralnih naprav tega pravilnika. Realizacijo turnirskega načina prirejanja posebnih iger na srečo na IM se spremlja preko blagajniškega poslovanja z vnosom pristopnin oziroma nakupov turnirskih žetonov na blagajnah oziroma prodajnih mestih, z vnosom izplačanih dobitkov na blagajnah oziroma izplačilnih mestih, ter z vnosom provizije, kot je to opredeljeno v tretjem odstavku 74. člena tega pravilnika.«.

46. člen

Priloga 1 in Priloga 2 pravilnika se nadomestita z novima Prilogama 1 in 2, ki sta prilogi in sestavni del tega pravilnika.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

47. člen

V registru IA iz 48. člena, v kronologiji registra IA iz 49. člena oziroma v registru IM iz 75. člena pravilnika je treba pri igrah, ki jih igrajo igralci drug proti drugemu, uskladiti vpis odstotka provizije v letu dni po uveljavitvi tega pravilnika.

48. člen

Beleženje datuma in časa začetka ter prenehanja veljavnosti v registru progresiv iz 55. člena pravilnika je treba uskladiti s pravilnikom v letu dni po uveljavitvi tega pravilnika.

49. člen

Določbi glede beleženja števila obhodov kroglice in hitrosti vrtenja kolesa pri izidu igre iz tretjega odstavka 57. člena pravilnika in glede beleženja identifikacije kocke in padle številke kocke iz četrtega odstavka 57. člena pravilnika se začneta uporabljati tri leta po uveljavitvi tega pravilnika.

50. člen

Podatek o datumu ter času začetka in prenehanja veljavnosti v registru IM iz 75. člena in v registru progresiv iz 80. člena pravilnika je treba uskladiti s pravilnikom v letu dni po uveljavitvi tega pravilnika.

51. člen

Določbe 61.a člena in trinajstega odstavka 62. člena pravilnika se za samopostrežne blagajne, ki so v uporabi pri koncesionarju na dan uveljavitve tega pravilnika, in za transakcije, ki se na njih izvajajo, začnejo uporabljati leto dni po uveljavitvi tega pravilnika.

52. člen

Za vrsto NIS, ki je v uporabi pri koncesionarju z dnem uveljavitve tega pravilnika, se določbe dvanajstega odstavka 62. člena pravilnika začnejo uporabljati leto dni po uveljavitvi tega pravilnika.

53. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 461-25/2009/30

Ljubljana, dne 27. oktobra 2009

EVA 2008-1611-0132

dr. Franc Križanič l.r.

Minister
za finance

Navodilo za izpolnjevanje obrazca MF IGR NAP- IA

Podatke o IA se vnaša v eno ali več vrstic. Več vrstic se uporabi za igralni avtomat, ki ima nameščenih več iger ali je vključen v progresivni sistem z več skladi ali nivoji. V prvo vrstico se vpišejo podatki za sam IA, medtem ko se v naslednje vrstice vpisujejo podatki specifični za vsako posamezno igro na IA.

Obrazec v elektronski obliki se posreduje na elektronski naslov nadzornega organa z oznako:

Subject(zadeva): Seznam igralnih avtomatov MF IGR NAP-IA – „igralnica/igralni

V posamezne kolone se vpisujejo naslednji podatki:

1 Zap. št.	Zaporedna številka IA. Kadar gre za podatke o posamezni igri, ki se nanaša na IA z več igrami, je kolona prazna ali pa je v njej ponovljena zaporedna številka IA.
2 Št. PIT	Številka ali oznaka PIT-a, če so IA v igralnem prostoru razporejeni v posamezne posebej označene PIT-e. Če se IA ne označujejo po PIT-ih, se kolona pusti prazna.
3 Št. IA	Pozicijska številka oziroma pozicijska oznaka IA, ki je zabeležena na IA in pod katero vodi IA tudi NIS.
4 Evidenčna št.	Enolična identifikacijska številka IA, ki jo podeli nadzorni organ in ki je zabeležena tudi v NIS v registru IA. Do podelitve identifikacijske številke se kolono pusti prazno.
5 Id. IA v NIS	Enolična interna identifikacijska oznaka IA, ki je zabeležena tudi v registru IA v NIS.
6 Tip IA	Črkovna oznaka tipa IA: R reel V video P poker M multigame E elektronska ruleta K keno T terminal strežniškega sistema D drugo Uporabi se lahko kombinacija črk npr. video-reel = VR.
7 Št. i.m.	Število igralnih mest za IA z več igralnimi mesti, sicer prazno.
8 Proizvajalec	Kratek naziv proizvajalca, za znane proizvajalce lahko kratica, ali okrajšano ime. IGT Bally Aristocrat Atronic Počkaj GoldClub ...
9 Igra	Praviloma se navede naziv iz izdanega certifikata oziroma poročila o prvi kontroli. Proizvajalec naziv igre oziroma IA. Pri IA, ki imajo več iger se v naslednjih vrsticah v tej koloni navedejo nazivi posameznih iger. Uporabijo se nazivi iz certifikata. Pri terminalih strežniškega sistema iger se navede "Terminal SSI".

10	% vračanja	% vračanja IA oziroma posamezne igre na IA, ki imajo več iger. Odstotek vračanja se prepíše iz specifikacije proizvajalca za posamezno igro in se navaja na 2 decimalni mesti. Pri IA z multidenominacijo pri katerih ima igra % vračanja odvisen od izbrane denominacije se vpíšeeta najnižji in najvišji % vračanja npr.: 86,40-97,77.
11	Max. stava	Višina maksimalne stave v obračunskih kreditih.
12	Vred. obr. kred.	Vrednost obračunskega kredita s katerim se inkrementirajo elektronski števcji IA. Primer: žeton po 0.25€ s tokenizacijo 5, ki da vrednost obračunskega kredita 0.05€ se v polje vpíše:
13	Tok	Na IA s tokenizacijo se vpíše število obračunskih kreditov, ki se jih dobi za žeton.
14	BA (D/N/L)	Prisotnost sprejemnika bankovcev (D=da, N=ne, pri čemer se doda L, če sprejemnik bankovcev
15	Leto izdelave	Letnica proizvodnje.
16	Serijska št. IA	Serijska številka IA.
17	Progressiva – ID	L#[.s].n = lastna, S#[.s].n = kjer je “#” zaporedna številka progresive, “s” oznaka sklada in “n” številka nivoja Če ima progresivni sistem en sam sklad, se oznake sklada ne navaja. Pri progresivah z več skladi in nivoji se navajata najprej sklad (s) in nato nivo (n) npr. S1.2.1 Pri progresivah z več skladi ali nivoji se vsak sklad oziroma nivo navedeta v svoji vrstici.
18	Začetna v.	Začetna vrednost progresive (v €).
19	% V	Odstotek s katerim narašča vidni del progresive.
20	% S	Odstotek s katerim narašča skriti del progresive.
21	TIP	Tip proženja progresive (I – dobitek določa izid igre, K – dobitek določa krmilnik, IK – dobitek je kombinacija igre in krmilnika).
22	Bel. (D/N)	D – progresivni dobitek se beleži na obračunskih števcih IA, N – progresivni dobitek se ne beleži na obračunskih števcih IA.

Navodilo za izpolnjevanje obrazca MF IGR NAP-IM

Podatke o igri na IM se vnaša v eno ali več vrstic. Več vrstic se uporabi za IM, ki je vključena v progresivni sistem z več nivoji. V prvo vrstico se vpišejo podatki za samo IM, medtem ko se v naslednje vrstice vpisujejo podatki, specifični za posamezne nivoje progresive.

Obrazec v elektronski obliki se posreduje na elektronski naslov nadzornega organa z oznako:

Subject(zadeva): Seznam igralnih miz OBR NAP-IM – »igralnica«

V posamezne kolone se vpisujejo naslednji podatki:

1 Zap. št.	Zaporedna številka IM.
2 Oznaka naprave	Oznaka IM v igralnem prostoru, ki je zabeležena v NIS v registru IM in je sestavljena iz kratkega naziva igre* in pozicijske številke.
3 Evidenčna številka	Enolična identifikacijska številka, ki jo podeli nadzorni organ in ki je zabeležena tudi v NIS v registru IM.
4 Inventarna št.	Inventarna številka.
5 Serijska št.	Serijska številka cilindra pri ruleti, žrebalni napravi oziroma mešalniku kart.
6 Proizvajalec	Proizvajalec cilindra rulete, žrebalnega naprave oziroma mešalnika kart, kot je naveden v certifikatu oziroma v poročilu o preizkusu.
7 Leto izdelave	Letnica izdelave cilindra pri ruleti, žrebalne naprave oziroma mešalnika kart.
8 Igra	Naziv igre, kot je naveden v certifikatu oziroma v poročilu o preizkusu.
9 Stava min/max/%	Minimalna in maksimalna stava (v €) in % provizije pri igrah, ki jih igrajo igralci drug proti drugemu.
10 ID	Identifikacijska oznaka progresive: L#.n = lastna, S#.n = skupna, kjer je "#" številka progresive in "n" številka nivoja progresive, npr. L1.2.
11 Začetna v.	Začetna vrednost progresive (v €).
12 % V	Odstotek od vplačil s katerim narašča vidni del progresive.
13 % S	Odstotek od vplačil s katerim narašča skriti del progresive.
14 Vpl.	Vplačilo za sodelovanje v progresivni igri (v €).
15 Proizvajalec	Proizvajalec progresivnega sistema, kot je naveden v certifikatu oziroma v poročilu o preizkusu.

* Uporabljeni kratki nazivi iger so: AR (ameriška ruleta), FR (francoska ruleta), BJ (black jack), ODBJ (one deck black jack), DDBJ (double deck black jack),

PO (poker), CP (caribbean poker), DP (draw poker), HDPP (hit draw progressive poker), THBP (Texas holdem bonus poker), LIR (let it ride),

PB (punto banco), MPB (mini punto banco), CF (chemin de fer), CR (craps), TS (tai sai), TQ (trente et quarante), MTQ (mini trente et quarante),

BW (big wheel), WF (wheel of fortune), BI (bingo), KE (keno), TO (toto), WAR (war), P21 (Park 21), BO (bouille), RD (red dog), TU (turnir).

Priloga 3: Združljivost NIS z informacijskim sistemom nadzornega organa in standardni vmesnik NIS za povezavo z informacijskim sistemom nadzornega organa

Nadzorni organ dostopa do aplikacij NIS nameščenih pri koncesionarju preko oddaljenega terminala, pri čemer uporablja za dostop do znakovno orientiranih sistemov emulator standardnega znakovnega terminala, za dostop do aplikacij v grafičnih okoljih pa odjemalec za Microsoft Terminal Services ali brskalnik Microsoft Internet Explorer.

Do podatkovne baze NIS dostopa nadzorni organ z izvedbo medbazne povezave med bazo informacijskega sistema nadzornega organa (Oracle) in bazo NIS pri koncesionarju in z integracijo »tabel« oddaljenega sistema v podatkovni model svojega informacijskega sistema. V primeru, da NIS uporablja isto vrsto baze, kot nadzorni organ (Oracle), se povezava izvede preko OracleNet protokola, sicer pa se povezava izvede preko ODBC ali OLE DB krmilnika. Informacijski sistem nadzornega organa vsebuje ODBC in OLE DB krmilnike za baze IBM DB2 in za Microsoft SQL Server, pri čemer pa se lahko nabor krmilnikov še širi.

Združljivost NIS z informacijskim sistemom nadzornega organa je pri oddaljenem dostopu do baze NIS pogojena s splošnimi omejitvami, ki veljajo za podatkovno bazo Oracle, pri ne-Oracle podatkovnih bazah NIS pa dodatno še z naborom ODBC in OLE DB krmilnikov in njihovo zmogljivostjo, kar omejuje predvsem uporabo NIS in podatkovnih tipov na tiste, ki so s krmilnikom podprti.

V okvir združljivosti sodi tudi uspešnost poizvedb po podatkih v prometnih tabelah. Tipična poizvedba za prenos podatkov iz prometne tabele podatkovne baze NIS v podatkovno bazo nadzornega organa, preko katere se NIS povezuje z informacijskim sistemom nadzornega organa, vsebuje datum oziroma datum in čas kot izbirni pogoj. Odvisno od vrste tabele se lahko poleg datumske omejitve lahko uporabi tudi omejitev za vrsto dogodka, vrsto števca ali vrsto transakcije. Pomemben faktor učinkovitosti poizvedb je trajanje poizvedbe in prenosa podatkov v informacijski sistem nadzornega organa. Izbira in prenos podatkov z zgoraj navedenimi izbirnimi kriteriji iz vseh prometnih tabel za NIS koncesionarja z 200 igralnimi napravami sme za en obračunski dan pri dostopih do podatkovnih baz Oracle in MS SQL Server v poprečju trajati 800s, pri dostopu do podatkovnih baz DB2 pa v poprečju 1600s.

Standardni vmesnik NIS za povezavo z informacijskim sistemom nadzornega organa predstavljajo podatkovne strukture relacijske baze NIS oziroma nad njimi definirani vpogledi, ter pripadajoči indeksi, ki Uradu omogočajo hitre in učinkovite tipske poizvedbe. V primeru, da je standardni vmesnik predstavljen z vpogledi nad obstoječimi podatkovnimi strukturami NIS, se za imena vpogledov in njihovih kolon uporabijo nazivi iz te priloge. Imena tabel, vpogledov in podatkovnih kolon so lahko drugačna, če za to obstoji tehten razlog, upoštevati pa morajo naslednje omejitve:

- v imenih se smejo uporabljati le velike črke angleške abecede, znak podčrtaj (»_«) in številke,
- ime se mora vedno začeti s črko,
- imena naj bodo čim krajša, vendar pomenljiva, dolžina imena sme znašati največ 30 znakov,
- za imena se ne smejo uporabljati rezervirane besede podatkovne baze NIS in podatkovne baze nadzornega organa,
- vrstni red in tipi podatkov se morajo ujemati s podatkovnimi tipi baze Oracle opredeljenimi v tej prilogi, pri drugih bazah pa morajo biti podatkovno združljivi preko standardnega ODBC krmilnika z bazo nadzornega organa.

Glede na vrsto NIS predstavlja standardni vmesnik osnovo na kateri se izvede povezovanje NIS z informacijskim sistemom nadzornega organa, ponudnik NIS in nadzorni organ pa se zaradi tehničnih lastnosti sistemov lahko dogovorita prilagoditve vmesnika ali za drugačen način izvedbe povezave.

Standardni vmesnik za šifranke

V_IGRALNI_AVTOMATI			Register igralnih avtomatov
1	ID_IA	NUMBER	enolična interna oznaka IA v NIS, ki nastopa v zapisih prometnih tabel
2	POZICIJA	VARCHAR2(20)	pozicijska oznaka IA
3	IMESTO	NUMBER	številka igralnega mesta pri avtomatih z več igralnimi mesti
4	DENOM	NUMBER	obračunska denominacija
5	TOKENIZACIJA	NUMBER	število obračunskih kreditov za žeton
6	OBR_MOD_ID	NUMBER	identifikacija obračunskega modela iz registra obračunskih modelov
7	SER_ST	VARCHAR2(30)	serijska številka ohišja IA
8	EVD_ST	VARCHAR2(20)	evidenčna številka z 12. člena tega pravilnika
9	PROIZV_ID	NUMBER	identifikacijska oznaka proizvajalca iz registra proizvajalcev
10	IGRA_ID	NUMBER	identifikacijska oznaka igre iz registra iger
11	TIP_IA	VARCHAR2(10)	Tip igralnega avtomata
12	LETO_PROIZ	NUMBER	letnica izdelave
13	MIN_VLOZEK	NUMBER	minimalni vložek v igro v obračunskih kreditih
14	MAX_VLOZEK	NUMBER	maksimalni vložek v igro v obračunskih kreditih
15	ODST_VR_MIN	NUMBER	minimalni odstotek vračanja
16	ODST_VR_MAX	NUMBER	maksimalni odstotek vračanja
17	STANJE	NUMBER(1)	stanje (1=v uporabi, 0=ni v uporabi)
18	VELJA_OD	DATE	datum in čas veljavnosti
19	VELJA_DO	DATE	datum in čas prenehanja veljavnosti, če je kronologija sprememb vključena v register IA
20	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice ali igralnega salona iz registra lokacij za NIS, ki pokriva več lokacij
V_PROIZVAJALCI			Register proizvajalcev
1	PROIZV_ID	NUMBER	identifikacijska oznaka proizvajalca
2	NAZIV	VARCHAR2(40)	naziv proizvajalca, kot je naveden v certifikatu
V_IGRE			
1	IGRA_ID	NUMBER	enolična identifikacijska oznaka igre
2	NAZIV	VARCHAR2(40)	naziv igre, kot je naveden v certifikatu
V_CASINO			Register lokacij pri NIS, ki podpira več lokacij
1	CASINO_ID	NUMBER	enolična identifikacijska lokacije (igralnice ali igralnega salona)
2	NAZIV	VARCHAR2(60)	naziv igralnice, kot je naveden v koncesiji
3	NAZIV_KR	VARCHAR2(20)	kratki naziv
V_OBR_MODELI			Register obračunskih modelov, če je glede na vrsto NIS potreben
1	OBR_MOD_ID	NUMBER	enolična identifikacija obračunskega modela
2	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv obračunskega modela
3	FORMULA	VARCHAR2(100)	opisna formula obračunskega modela (npr. TI-TO-JP-PJP)
4	FTI	NUMBER	faktor NIS števca TI (npr. 1)
5	FTO	NUMBER	faktor NIS števca TO (npr. -1)
6	FJP	NUMBER	faktor NIS števca JP (npr. -1)
7	FCC	NUMBER	faktor NIS števca CC (npr. 0)
8	FPJP	NUMBER	faktor NIS števca PJP (npr. -1)

V PROGRESIVE_IA			Register progresiv
1	PROG_ID	NUMBER	enolična identifikacija progresive
2	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv progresive
3	OPIS	VARCHAR2(100)	opis progresive, če je podatek v registru
4	VRSTA	VARCHAR2(1)	vrsta progresive (L=lastna, S=skupna)
5	TIP_PR	VARCHAR2(2)	tip proženja (I=igra, K=krmilnik, IK=igra in krmilnik)
6	STANJE	NUMBER	1=aktivna, 0=neaktivna
7	BELEZENJE	NUMBER(1)	1=dobitek se beleži na števcih IA, 0=dobitek se ne beleži na števcih IA, če je podatek v registru
8	ST_SKLADOV	NUMBER(2)	število skladov progresive
9	ST_NIVOJEV	NUMBER(2)	število nivojev progresive
10	VELJA_OD	DATE	datum in čas začetka veljavnosti progresive
11	VELJA_DO	DATE	datum in čas prenehanja veljavnosti podatkov progresive
12	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V PROGRESIVE_IA_NIVOJI			Podrobni podatki po skladih in nivojih
1	PROG_ID	NUMBER	identifikacija progresive
2	SKLAD	VARCHAR2(10)	oznaka sklada
3	NIVO	NUMBER	številka nivoja (polja 1,2 in 3 morajo enolično določati veljaven zapis)
4	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv sklada in nivoja progresive
5	ZACETNA_VR	NUMBER	začetna vrednost
6	PRIRASTEK	NUMBER	prirastek v %
7	MEJNA_VR	NUMBER	mejna vrednost nad katero velja PRIRASTEK2
8	PRIRASTEK2	NUMBER	prirastek v %, ko dobiček preseže mejno vrednost
9	PRIRASTEK_SKRIT	NUMBER	prirastek v % skrite vrednosti
10	STANJE	NUMBER	1=veljaven zapis 0=neveljaven zapis
11	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V PROGRESIVE_IA_LST			Seznam IA vključenih v progresive
1	PROG_ID	NUMBER	identifikacija progresive
2	ID_IA	NUMBER	identifikacija IA
3	STANJE	NUMBER(1)	1=veljaven zapis, 0=neveljaven zapis
4	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V_IGRALNE_MIZE			Register igralnih miz in drugih posebnih iger na srečo
1	IM_ID	NUMBER	identifikacija igre, ki nastopa v vseh zapisih prometnih tabel
2	POZICIJA	VARCHAR2(10)	pozicijska oznaka mize oziroma igre (kombinacija kratkega naziva in številke)
3	NAZIV_KR	VARCHAR2(10)	kratki naziv po igri, ki se na njej izvaja (iz Priloge 2)
4	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv po igri, ki se na njej izvaja
5	EVID_ST	VARCHAR2(20)	evidenčna številka iz 12. člena pravilnika
6	INV_ST	VARCHAR2(30)	inventarna številka
7	ODST_PROV	NUMBER	odstotek provizije pri igri, ki jo igrajo igralci drug proti drugemu

8	PROIZ_ID	NUMBER	identifikacijska oznaka proizvajalca elektromehanskega RNG iz registra proizvajalcev
9	LETO	NUMBER	letnica izdelave elektromehanskega RNG
10	SER_ST	VARCHAR2(30)	serijska številka oziroma oznaka elektromehanskega RNG
11	PROG_ID	NUMBER	identifikacija progresivnega sistema
12	STANJE	NUMBER	1=v uporabi 0=izločena
13	VELJA_OD	DATE	datum in čas začetka veljavnosti zapisa
14	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V PROGRESIVE IM			Register progresivnih sistemov na IM
1	PROG_ID	NUMBER	enolična identifikacija progresive
2	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv progresive
3	OPIS	VARCHAR2(100)	opis progresive, če je podatek v registru
4	VRSTA	VARCHAR2(1)	vrsta progresive (L=lastna, S=skupna)
5	TIP_PR	VARCHAR2(2)	tip proženja (I=igra)
6	STANJE	NUMBER	1=aktivna, 0=neaktivna
7	VPL	NUMBER	vplačilo igralca za sodelovanje pri progresivni igri
8	ST_SKLADOV	NUMBER(2)	število skladov progresive
9	ST_NIVOJEV	NUMBER(2)	število nivojev progresive
10	VELJA_OD	DATE	datum in čas začetka veljavnosti progresive
11	VELJA_DO	DATE	Datum in čas prenehanja veljavnosti progresive
12	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V PROGRESIVE IM NIVOJI			Podrobni podatki po skladih in nivojih
1	PROG_ID	NUMBER	identifikacija progresive
2	SKLAD	VARCHAR2(10)	oznaka sklada
3	NIVO	NUMBER	številka nivoja (polja 1,2 in 3 morajo enolično določati veljaven zapis)
4	NAZIV	VARCHAR2(30)	naziv sklada in nivoja progresive
5	TIP_DOBITKA	VARCHAR2(1)	Tip progresivnega dobitka (I=samostojna nagrada, D=delež sklada, K= fiksni znesek)
5	ZACETNA_VR	NUMBER	začetna vrednost
6	PRIRASTEK	NUMBER	prirastek v %
7	MEJNA_VR	NUMBER	mejna vrednost nad katero velja PRIRASTEK2
8	PRIRASTEK2	NUMBER	prirastek v %, ko dobiček preseže mejno vrednost
9	PRIRASTEK_SKRIT	NUMBER	prirastek v % skrite vrednosti
10	STANJE	NUMBER	1=veljaven zapis 0=neveljaven zapis
11	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V PROGRESIVE IM LST			Seznam IM vključenih v progresive
1	PROG_ID	NUMBER	identifikacija progresive
2	POZICIJA	NUMBER	identifikacija IM
3	STANJE	NUMBER(1)	1=veljaven zapis, 0=neveljaven zapis
4	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij
V IGRE SSI			Register iger strežniškega sistema iger
1	IGRA_ID	NUMBER	enolična identifikacija igre
2	NAZIV	VARCHAR2(50)	naziv igre, kot je naveden v certifikatu

3	PROIZ_ID	NUMBER	identifikacijska oznaka proizvajalca iz registra proizvajalcev
4	MD5	VARCHAR2(32)	MD5 koda igre
5	DENOM	NUMBER	obračunska denominacija igre
6	MIN_VLOZEK	NUMBER	minimalni vložek v igro v obračunski denominaciji
7	MAX_VLOZEK	NUMBER	maksimalni vložek v igro v obračunski denominaciji
8	ODST_VR_MIN	NUMBER	minimalni odstotek vračanja
9	ODST_VR_MAX	NUMBER	maksimalni odstotek vračanja
10	STANJE	NUMBER(1)	stanje (1=v uporabi, 0=ni v uporabi)
11	VELJA_OD	DATE	datum in čas veljavnosti
12	VELJA_DO	DATE	datum in čas prenehanja veljavnosti
13	CASINO_ID	NUMBER	identifikacija igralnice pri NIS, ki podpira več lokacij

USTAVNO SODIŠČE

3877. Odločba o ugotovitvi, da je Zakon o kazenskem postopku v neskladju z Ustavo in odločba o razveljavitvi sodbe Vrhovnega sodišča

Številka: Up-3871/07-26

U-I-80/09-26

Datum: 1. 10. 2009

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku, začetem s sklepom Ustavnega sodišča, in v postopku odločanja o ustavni pritožbi Huseina Muratovića, Divača, ki ga zastopa Branko Gvozdić, odvetnik v Sežani, na seji 1. oktobra 2009

o d l o č i l o:

1. Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popr., 72/98, 6/99, 66/00, 111/01, 56/03, 116/03 – ur. p. b., 43/04, 96/04 – ur. p. b., 101/05, 8/06 – ur. p. b., 14/07, 32/07 – ur. p. b. in 68/08) je v neskladju z Ustavo.

2. Državni zbor mora ugotovljeno protiustavnost iz prejšnje točke odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

3. Do odprave ugotovljene protiustavnosti nastopi pravnomočnost sodbe, če je pritožba vložena in sodišče o njej odloči na seji senata, z dnem, ko sodišče odločitev o pritožbi odpravi pritožniku.

4. Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 30/2007 z dne 18. 10. 2007 se razveljavi in se zadeva vrne Vrhovnemu sodišču v novo odločanje.

5. Pritožnik sam nosi svoje stroške postopka z ustavno pritožbo.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pritožnik je bil s pravnomočno sodbo spoznan za krivega storitve kaznivega dejanja ogrožanja varnosti iz prvega odstavka 145. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 63/94 in nasl. – v nadaljevanju KZ). Izrečena mu je bila denarna kazen, naloženo plačilo stroškov kazenskega postopka, oškodovanca je sodišče s premoženjskopравnim zahtevkom napotilo na pravdo. Pritožnik vloga ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča, s katero je slednje kot neutemeljeno zavrnilo zahtevo za varstvo zakonitosti pritožnikovega zagovornika.

2. Vrhovno sodišče je zavrnilo pritožnikov očitke kršitve 22. člena Ustave, ker drugostopenjska sodba ni bila odpravljena na njegov naslov pred iztekom t. i. absolutnega zastaralnega roka. Vrhovno sodišče je ocenilo, "da sta z vidika ustavnih procesnih jamstev tako razlaga, da zastaranje pregona preneha teči z dnem seje pritožbenega sodišča kot tudi razlaga, da zastaranje pregona preneha teči, ko je odločba vsaj odpravljena na naslov obsojenca, v okviru Ustave, torej da gre pri tem za vprašanje zakonitosti". Menilo je, "da bi 22. členu Ustave (katerakoli) razlaga namreč nasprotovala le v primeru, ko enakega testa ne bi prestala niti abstraktna presoja določbe o pravnomočnosti (129. člen Zakona o kazenskem postopku – v nadaljevanju ZKP)". Navedlo je, "da pri tehtanju, ali naj razlaga določb KZ o zastaranju in pravnomočnosti sledi cilju pospešitve postopka oziroma stranki zagotavlja hitro možnost seznanitve z vsebino odločitve, na katero ne more vplivati (vsebinska tega jamstva je v praktičnem pogledu prazna), ali naj se na drugi strani zagotovi, da je pravnomočnost kot ustavna kategorija (158. člen Ustave) ne le vsebinsko, temveč tudi ča-

sovno vezana na odločitev sodnika ter da se pravočasnost dela zagotovi s poudarjeno odgovornostjo dela in hitrim pisarniškim poslovanjem, je po presoji Vrhovnega sodišča treba dati prednost ustaljeni razlagi. Ta s pravnomočno odločbo urejenemu pravnemu razmerju zagotavlja trdnost in sledi logični celovitosti postopka ter upošteva, da dolžnost sodišča, da v zadevi odloči v razumnem času, nima temelja v določitvi roka za zastaranje pregona. Zatrjevana kršitev 22. člena Ustave in kazenskega zakona iz 3. točke 372. člena ZKP zato nista podani."

3. Pritožnik zatrjuje kršitev 22. člena Ustave. V utemeljitev te kršitve se sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča št. Up-762/03 z dne 7. 4. 2005 (Uradni list RS, št. 46/05 in OdLUS XIV, 39) in v njej sprejeto stališče o ustavnopravnem pomenu instituta absolutnega zastaranja. Navaja, da je Višje sodišče o pritožbi zoper prvostopenjsko sodbo odločilo dne 27. 9. 2006. Sodba tega sodišča naj bi bila pooblaščenca pritožnika vročena 18. 10. 2006, pritožniku 3. 11. 2006. Absolutno zastaranje kazenskega pregona naj bi po navedbah pritožnika nastopilo 18. 10. 2006 (pravilno 5. 10. 2006). Očitek o zastaranju, kot očitke o kršitvi 22. člena Ustave, naj bi pritožnik uveljavljal že v zahtevi za varstvo zakonitosti, ki jo je Vrhovno sodišče zavrnilo kot neutemeljeno. Stališče Vrhovnega sodišča, "da absolutno zastaranje kazenskega pregona nastopi z dnem odločitve višjega sodišča in ne z dnem odprave sodne odločbe", je po mnenju pritožnika v nasprotju s stališčem, ki ga je Ustavno sodišče sprejelo v odločbi št. Up-762/03. Pomenilo naj bi le vztrajanje Vrhovnega sodišča na drugačnem stališču od stališča Ustavnega sodišča in ga je po oceni pritožnika mogoče razumeti kot nespoštovanje odločb Ustavnega sodišča in s tem kot kršitev 22. člena Ustave. Ocenjuje, da Vrhovno sodišče ni upoštevalo stališča Ustavnega sodišča iz odločbe št. Up-762/03, ki šteje odpravo odločitve o pritožbi pritožniku za dejanje, ki mora biti opravljeno pred potekom roka, določenega za absolutno zastaranje kazenskega pregona. Zavzelo naj bi drugačno stališče in navedlo, da se kazenski pregon izteče s trenutkom pravnomočnosti sodne odločitve o pritožbi, kar pomeni, da je sprejem oziroma izdaja sodne odločitve o pritožbi tisto dejanje, ki mora biti opravljeno pred potekom roka, določenega za absolutno zastaranje kazenskega pregona. Pritožnik meni, da so argumenti, s katerimi je Vrhovno sodišče obrazložilo drugačno pojmovanje nastopa absolutnega zastaranja kazenskega pregona, napačni. Predlaga razveljavitve izpodbijane sodbe in povrnitev stroškov za sestavo ustavne pritožbe.

4. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo s sklepom št. Up-3871/07 z dne 25. 9. 2008 sprejelo v obravnavo. Vrhovno sodišče je bilo v skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – ur. p. b. – v nadaljevanju ZUstS) obveščeno o njenem sprejemu.

5. V postopku odločanja o ustavni pritožbi je Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 59. člena ZUstS začelo postopek za oceno ustavnosti ZKP. Sklep o začetku postopka za oceno ustavnosti ZKP je skupaj s priloženo ustavno pritožbo poslalo Državnemu zboru in Ministrstvu za pravosodje.

6. Državni zbor ni odgovoril, Vlada in Ministrstvo za pravosodje sta poslali svoji mnenji. Ministrstvo za pravosodje meni, da ZKP jasno določa, kdaj postane sodba pravnomočna. Navaja, da po prvem odstavku 129. člena ZKP sodba postane pravnomočna takrat, ko se ne more več izpodbijati s pritožbo ali če zoper njo ni pritožbe, da sodbe med drugim tudi ni mogoče izpodbijati s pritožbo, če jo je izdalo sodišče druge stopnje, razen če je dovoljena pritožba na sodišče tretje stopnje, kar pomeni, da postane sodba pravnomočna z dnem odločitve pritožbenega sodišča, če je to sodišče ni razveljavilo. Iz mnenja še izhaja, da se pravnomočnost vedno nanaša na odločitev sodišča, ki jo vsebuje izrek sodbe, ne pa na razloge, zato z odločitvijo višjega sodišča o pritožbi (na seji ali na podlagi obravnave) postane potrjena ali spremenjena sodba pravnomočna. Pisno izdelana sodba se mora s takim izrekom sodbe v celoti skladati, vsa nadaljnja dejanja sodišča so usmerjena le v to, da sodba postane tudi izvršljiva. Po drugem odstavku 129. člena ZKP se pravnomočna sodba izvrši, ko je vročena in ko za njeno izvršitev ni za-

konskih ovir. Namen odprave drugostopenjske sodbe sodišču prve stopnje in nato naslovniku naj bi bil le v izvršljivosti sodbe in morebitnih izrednih pravnih sredstvih, zaradi česar je dejansko potrebna seznanjenost obsojenca z vsebino sodbe. S tem naj bi se zagotavljali pravici do poštenega sojenja in enakega varstva pravic. Po mnenju Vlade in Ministrstva za pravosodje seznanitev in možnost seznanitve z vsebino sodbe ne more biti pogoj za nastop pravnomočnosti, ki nastopi s samo odločitvijo. S slednjo naj bi prenehal tudi kazenski pregon, odpravljena naj bi bila negotovost glede posegov v pravice posameznika. To naj bi bil tudi trenutek, ko preneha teči zastaranje kazenskega pregona in ko začne teči zastaranje izvršitve kazni. Ker naj bi bilo v KZ in v veljavnem Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 55/08 in nasl. – v nadaljevanju KZ-1) določeno, da začne zastaranje izvršitve kazni teči od obsodbe oziroma od tedaj, ko postane sodba pravnomočna, lahko le do takrat teče zastaranje kazenskega pregona in ne morda do odprave takšne sodbe na naslov prizadetega. Ministrstvo za pravosodje in Vlada menita, da določbe ZKP, KZ in KZ-1 jasno in določno urejajo, da je treba znotraj zastaralnega roka o zadevi pravnomočno odločiti z izrekom sodbe in ni treba na to vezati še odprave pisno izdelane sodbe. ZKP naj glede predmetnega vprašanja ne bi imel nobene pravne praznine, zagotovljeno naj bi bilo spoštovanje načela jasnosti in določnosti in s tem onemogočeno arbitrarno delovanje sodišč. Menita še, da ZKP tudi ni mogoče očitati neskladja z 22. členom Ustave, ker naj bi obstoječa ureditev omogočala, da se o vseh enakih pravnih razmerjih odloča enako, prav tako naj bi bila zagotovljena enakopravnost med strankama v postopku. Po mnenju Vlade in Ministrstva ni potrebe po spreminjanju in določanju drugačne časovne opredelitve pravnomočnosti sodbe od že obstoječe v ZKP, ker bi to lahko povzročilo nekonsistentnost znotraj sistema ZKP. Vlada, ki v celoti povzema mnenje Ministrstva, dodaja, da je temeljni sprožitelj v tej zadevi vlagatelj ustavne pritožbe, ki si napačno razlaga temeljne institute kazenskega materialnega in procesnega prava.

B. – I.

7. Ustavno sodišče je vpogledalo v spis Okrajnega sodišča v Sežani št. K 67/2006.

8. Kot je razvidno iz spisa, je pritožnik storil kaznivo dejanje 5. 10. 2000, prvostopenjska sodba je bila izdana 9. 6. 2006, o pritožbi pritožnikovega zagovornika je Višje sodišče odločilo na seji 27. 9. 2006. Absolutno zastaranje kazenskega pregona je nastopilo 5. 10. 2006. Okrajno sodišče v Sežani je sodbo Višjega sodišča odpravilo pritožniku 18. 10. 2006.

9. Ustavno sodišče je Višje sodišče v Kopru z dopisom z dne 9. 6. 2009 zaprosilo za podatek o datumu odprave sodbe tega sodišča. Kot izhaja iz dopisa Višjega sodišča v Kopru št. Kp 370/2006 z dne 10. 6. 2009, je to sodišče sodbo odpravilo Okrajnemu sodišču v Sežani 11. 10. 2006, torej že po nastopu absolutnega zastaranja kazenskega pregona.

Presoja ZKP

10. Ustavno sodišče je že odločalo o ustavnopravnem pomenu instituta absolutnega zastaranja v kaznovalnem pravu (glej odločbo št. Up-762/03). Pri tem je, izhajajoč iz človekove pravice (do) enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave, iz katere izhaja zahteva po poštenem postopku, zapisalo, "da zapoved o poštenem postopku med drugim pomeni prepoved samovoljne državne oblasti v postopku zoper posameznika in prepoved oziroma preprečevanje neutemeljenih posegov državne oblasti v pravice posameznika".¹ Navedlo je, "da je hkrati s potekom časa oziroma z nastopom zastaranja z vidi-

ka pravne varnosti in načela zaupanja posameznika v pravo (2. člen Ustave) dosežen tudi namen, ki je v tem, da se odpravi negotovost posameznika glede tega, v kakšnem časovnem obdobju lahko država posega v njegove pravice, posebej v človekove pravice".

11. Svojo odločitev je Ustavno sodišče v 10. točki obrazložitve odločbe št. Up-762/03 oprlo na naslednje stališče. Zapisalo je: "Glede na namen zastaranja ne zadošča, da državni organ pred iztekom zastaralnega roka izda odločbo, temveč mora imeti posameznik, na katerega se nanaša, tudi možnost, da se seznanji z njeno vsebino. Zato mora državni organ pred pretekom absolutnega zastaralnega roka opraviti tudi vsa tista dejanja, ki so potrebna za to, da se prizadeji lahko seznaniti z vsebino odločitve, to pa pomeni, da mora odločbo znotraj zastaralnega roka vsaj odpraviti na njegov naslov".²

12. Iz navedenega stališča izhaja, da mora sodišče (državni organ) pravico do poštenega postopka iz 22. člena Ustave zagotoviti tudi s tem, da odločbo, s katero je bilo odločeno o pritožbi pritožnikovega zagovornika zoper prvostopenjsko odločbo, odpravi pritožniku pred pretekom absolutnega zastaralnega roka.

13. Vrhovno sodišče je v izpodbijani sodbi zavzelo stališče, v katerem je med drugim štelo, "da je pri tehtanju, ali naj razlaga določb KZ o zastaranju in pravnomočnosti sledi cilju pospešitve postopka oziroma stranki zagotavlja hitro možnost seznanitve z vsebino odločitve, na katero ne more vplivati (vsebina tega jamstva je v praktičnem pogledu prazna), ali naj se na drugi strani zagotovi, da je pravnomočnost kot ustavna kategorija (158. člen Ustave) ne le vsebinsko, temveč tudi časovno vezana na odločitev sodnika ter da se pravočasnost dela zagotovi s poudarjeno odgovornostjo dela in hitrim pisarniškim poslovanjem, treba dati prednost ustaljeni razlagi". Vrhovno sodišče torej izhaja s stališča, da pravnomočnost sodbe nastopi z dnem odločitve na seji pritožbenega sodišča, in je zato zahtevo za varstvo zakonitosti ponovno zavrnilo.

14. Po eni strani sam potek zastaralnega roka iz šestega odstavka 112. člena KZ (absolutno zastaranje)³ oziroma potek enotnega zastaralnega roka iz prvega odstavka 90. člena KZ-1 povzroči, da kazenski postopek zoper posameznika ni več dopusten, po drugi strani pa ima tak učinek tudi pravnomočna odločitev sodišča o obtožbi (31. člen Ustave). Navedeno torej pomeni, da je po veljavni ureditvi kazenskega postopka institut zastaranja kazenskega pregona neločljivo povezan z institutom pravnomočnosti, zlasti s časovnim vidikom oziroma s trenutkom nastopa pravnomočnosti.

15. Ustavno sodišče je zato v sklepu, s katerim je začelo postopek za oceno ustavnosti ZKP, ugotovilo, da ZKP ne ureja ustavno pomembnega vprašanja, kdaj v povezavi s časovnim nastopom pravnomočnosti odločitve, ki se ne more več izpodbijati s pritožbo (oziroma zoper njo ni pritožbe), preneha teči zastaranje kazenskega pregona. Ocenilo je, da je glede na stališči Ustavnega in Vrhovnega sodišča z vidika pravne varnosti in načela zaupanja posameznika v pravo (2. člen Ustave) treba oceniti ustavnost določb ZKP o pravnomočnosti.

² Presodilo je, "da nasprotno stališče (uveljavljeno v sodni praksi) pomeni, da nastopijo učinki odločbe za posameznika, še preden je imel možnost seznaniti se z njeno vsebino, hkrati pa ima za posledico, da 'visi' nad posameznikom grožnja posega v njegove pravice še neomejeno dolgo oziroma vse do preteka roka za zastaranje izvršitve sankcije. To pa je v nasprotju z namenom instituta zastaranja, ki je prav v tem, da se po preteku določenega časa vzpostavi pravni mir in odpravi negotovost glede možnosti posegov v pravice posameznikov, in zato v neskladju s pravico do poštenega sojenja kot enim od vidikov pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave."

³ "Absolutno zastaranje kazenskega pregona ne nastopi takrat, ko je pred potekom dvakratnega predpisanega roka za zastaranje kazenskega pregona že bila izrečena pravnomočna sodba." Tako I. Bele, Kazenski zakonik s komentarjem, GV Založba, Ljubljana 2001, str. 607.

¹ Štelo je, "da je zakonodajalec zahteve, po katerih naj se preprečijo samovoljni in nedopustni posegi države in hkrati zagotovi, da bo zoper posameznika tekel pošten postopek, upošteval z uvedbo instituta zastaranja v kaznovalno pravo. Na njegovi podlagi ima država na voljo določen čas, da uvede, izvede in z izrekom ter izvršitvijo kazenske sankcije konča postopek zoper posameznika."

B. – II.

16. Pravnomočnost je pomembna ustavna kategorija. Že splošna določba 158. člena Ustave⁴ daje podlago za sklepanje, da s pravnomočnostjo pridobi sodna odločba pravno moč, s katero zavezuje vse, na katere se nanaša, in vzpostavi pravni mir, hkrati pa preprečuje ponovno odločanje o isti stvari (31. člen Ustave). Zagotavljanje nespremenljivosti pravnih razmerij, urejenih s posamičnimi upravnimi ali sodnimi akti, je tudi v skladu z eno od zahtev pravne varnosti, ki terja, da vsak upravni ali sodni akt, torej odločba, sodba ali sklep, preide v pravno stanje, v katerem ga ni več mogoče odpraviti, razveljaviti ali spremeniti. Namen nespremenljivosti pravnomočnih posamičnih aktov v sodobnem pravu sicer ni več gola prepoved ponovnega odločanja o že odločenem, pač pa predvsem varstvo pridobljenih pravic, ki jih mora varovati pravna država, če naj uživa zaupanje v svoj pravni red.⁵ Kdor se zanese na oblikovano pravno razmerje, mora uživati tudi določeno stopnjo nepreklicljivosti tega, kar je z aktom odločeno. Izdani akt, ki je pravnomočen, pomeni za stranko pravno, posledično pa tudi dejansko vrednoto.

17. Poleg splošne določbe o pravnomočnosti (158. člen Ustave) je tudi v II. poglavju Ustave, ki ureja človekove pravice in temeljne svoboščine, mogoče najti določbe, katerih vsebina je povezana s pravnomočnostjo. Člen 27 Ustave (domneva nedolžnosti) določa: "Kdor je obdolžen kaznivega ravnanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodbo." Na pravnomočnost se sklicuje Ustava tudi v 31. členu (prepoved ponovnega sojenja o isti stvari), saj določa: "Nihče ne sme biti ponovno obsojen ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil kazenski postopek zoper njega pravnomočno ustavljen, ali je bila obtožba zoper njega pravnomočno zavrnjena, ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen ali obsojen."

18. Čas pravnomočnosti sodbe je torej pomemben zaradi ugotavljanja, ali gre za že razsojeno stvar (*res iudicata*) oziroma za primer iz 31. člena Ustave (prepoved ponovnega sojenja o isti stvari), s pravnomočnostjo sodbe je ovržena domneva nedolžnosti (3. člen ZKP), s pravnomočnostjo oprostilne in zavrnilne sodbe prenehajo vse morebitne omejitve pravic obdolženca, ki so nastale z uvedbo kazenskega postopka.⁶ Od dneva pravnomočnosti obsodilne sodbe učinkujejo pravne posledice obsodbe (101. člen KZ in prvi odstavek 80. člena KZ-1) ter začne teči zastaralni rok za izvršitev kazenskih sankcij (114. in 115. člen KZ oziroma 94. člen KZ-1). Pravnomočnost sodbe je tudi sicer pogoj za njeno izvršljivost, čeprav sodba s trenutkom pravnomočnosti še ne postane tudi izvršljiva (drugi odstavek 129. člena ZKP), na čas pravnomočnosti je lahko vezana tudi uporaba posameznega zakona (npr. o amnestiji) ali možnost uporabe izrednih pravnih sredstev (559. in 560. člen ZKP).⁷

19. Pravnomočnost nastopi že na podlagi samega zakona, torej *ex lege*. Na nastop pravnomočnosti vežejo procesni zakoni za posamezne subjekte različne pravne posledice.

20. ZKP veže na pravnomočnost najpomembnejše trenutke in faze kazenskega postopka ter posledice, ki za posameznika izhajajo iz kazenskega postopka. To velja tako za tiste, ki za posameznika izhajajo iz obsodilne sodbe, kot za upravičeno pričakovanje posameznika, da je s potekom določenega časa nastopil pravni mir in da je prenehalo upravičenje države do kazenskega pregona. ZKP že med temeljnimi načeli določa splošno omejitev dopustnosti posegov v pravice posameznika

pred izdajo pravnomočne sodbe.⁸ Med njimi je v 3. členu ZKP⁹ izraženo načelo domneve nedolžnosti, ki je povzeto iz 27. člena Ustave, in v 10. členu ZKP¹⁰ povzet vsebinski vidik 31. člena Ustave ter v 22. členu ZKP¹¹ določen nastanek posledic uvedbe kazenskega postopka.

21. Glede na navedene učinke in namen pravnomočnosti je trenutek nastopa pravnomočnosti sodbe tista navezna okoliščina, na katero lahko upravičeno navežemo sklepanje, da je kazenski pregon zoper posameznika končan.¹² Pravnomočnost sodbe pomeni, da se dejanska in pravna vprašanja pojmujejo kot dokončno rešena in da je kazenski postopek končan, ker je obravnavana zadeva razsojena stvar.¹³

22. V zvezi s kazenskim pregonom, zlasti z njegovim končanjem, je treba upoštevati še drugo navezno okoliščino: vsebino in vidike načela omejenosti represije kot enega izmed temeljnih načel kazenskega prava. Pomemben je zlasti tisti vidik načela omejenosti represije, ki določa časovno odmerjenost učinkov kaznovanja. Upravičenje države do kaznovanja nastane s storitvijo kaznivega dejanja, zato je to upravičenje prek zastaranja tudi omejeno s potekom časa od storitve kaznivega dejanja.¹⁴ KZ in KZ-1 tako omejitve izrecno določata. Čas, ki ga ima država na voljo za kazenski pregon, je razen v primerih taksativno naštetih, najhujših kaznivih dejanj, ki so nezastarljiva, omejen.

23. Zastaranje v kazenskem pravu je torej po svoji vsebini povezano z (ne)upravičenjem države za pregon ali izvršitev kazenske sankcije. Ne glede na to, ali naravo zastaranja kazenskega pregona razumemo tako, da z zastaranjem ugasne pravica države do kaznovanja ali tako, da s potekom časa preneha možnost, da država to pravico uresniči, je nesporno, da mora država na svoje upravičenje do kaznovanja paziti ves čas po uradni dolžnosti. Do trenutka, do katerega je, glede na potek časa, kazenski pregon še dopusten, mora država kazenski postopek, ki ga je zoper posameznika uvedla, pravnomočno končati tako, da ga spozna za krivega (359. člen ZKP) ali da ga oprosti obtožbe (358. člen ZKP). Kadar pa ugotovi, da kazenski pregon zaradi zastaranja ni več dopusten (dovoljen), mora izreči sodbo, s katero obtožbo zavrne (4. točka prvega odstavka 357. člena ZKP).¹⁵

⁸ Drugi odstavek 1. člena ZKP se glasi: "Preden se izda pravnomočna sodba, sme biti obdolženec omejen v svoji prostosti in v svojih pravicah samo ob pogojih, ki jih določa ta zakon".

⁹ Člen 3 ZKP se glasi: "Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni njegova krivda ugotovljena s pravnomočno sodbo."

¹⁰ "Nihče ne sme biti preganjan in kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil s pravnomočno sodno odločbo oproščen ali obsojen ali je bil kazenski postopek zoper njega pravnomočno ustavljen ali je bila obtožba zoper njega pravnomočno zavrnjena" (prvi odstavek 10. člena ZKP). Drugi odstavek tega člena pa določa: "Pravnomočna sodna odločba se sme spremeniti v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi samo v obsojenčevo korist."

¹¹ Člen 22 ZKP se glasi: "Če je predpisano, da ima uvedba kazenskega postopka za posledico omejitev posameznih pravic in zakon ne določa česa drugega, nastanejo te posledice s pravnomočnostjo obtožnice, pri kaznivih dejanjih, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali zapor do treh let, pa je z dnem, ko je izdana obsodilna sodba, ne glede na to, ali je postala pravnomočna ali ne."

¹² Tako tudi Vrhovno sodišče v Načelnem pravnem mnenju občne seje Vrhovnega sodišča z dne 16. 6. 1999 (Pravna mnenja 1/99, str. 7), ko izrecno zapiše: "Kazenski pregon storilca kaznivega dejanja se konča s pravnomočnostjo sodbe."

¹³ Z. Dežman, A. Erbežnik, Kazensko procesno pravo Republike Slovenije, GV Založba, Ljubljana 2003, str. 500.

¹⁴ K. Filipčič, Časovna odmerjenost učinkov kaznovanja v KZ-1, Pravna praksa, št. 46 (2007), Priloga str. XIV in nasl.).

¹⁵ Navedeno pa ne pomeni, da se je Ustavno sodišče s tem tudi že opredelilo do učinkov instituta zastaranja oziroma njemu podobnih institutov in do zahtev glede pravnomočnosti v drugih postopkih.

⁴ Ta določba se glasi: "Pravna razmerja, urejena s pravnomočno odločbo državnega organa, je mogoče odpraviti, razveljaviti ali spremeniti le v primerih in po postopku, določenih z zakonom."

⁵ T. Jerovšek v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 1071 – 1072.

⁶ Š. Horvat, Zakon o kazenskem postopku s komentarjem, GV Založba, Ljubljana 2004, str. 277.

⁷ Prav tam, str. 277.

24. Posegi v pravice posameznika in v njegove človekove pravice ter temeljne svoboščine so najhujši prav v kazenskem postopku. Zato mora biti raven varovanja človekovih pravic ali temeljnih svoboščin za posameznika v kazenskem postopku postavljena in zagotovljena višje kot v postopkih, v katerih do tako hudih posegov ne prihaja. Spoštovanje slednjega je namreč eden od kriterijev za oceno, ali je zoper posameznika tekel pošten postopek tudi v smislu "fair trial", kot ga opredeljuje 6. člen Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP). Kazenski postopek pomeni za obdolženca omejitve in poseganje v njegove pravice ter predvsem stanje negotovosti glede konca kazenskega postopka. Stanje negotovosti odpravi sodna odločba, ki postane s pravnomočnostjo nepreklicna in zavezuje sodišče k njeni nespremenljivosti. Spoštovanje pravnomočnosti, kot enega izmed najpomembnejših institutov procesnega prava, v povezavi z institutom zastaranja v konkretnih postopkih, pa pomeni kriterij za oceno o tem, ali je bila posamezniku zagotovljena pravica do poštenega postopka iz 22. člena Ustave. Predvidljivost in določnost pravne norme (kot elementa pravne varnosti in s tem pravne države iz 2. člena Ustave) morata biti zaradi legitimnih pričakovanj posameznika zato v kazenskem pravu postavljeni zelo visoko. To pa pomeni, da mora ZKP jasno določiti, kdaj časovno nastopi pravnomočnost sodbe, saj na podlagi tega posameznik lahko predvidi, kdaj je kazenski pregon zoper njega končan.

25. Pravna varnost torej zahteva, da so norme jasne in določne. Kot je poudarilo Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-328/04 z dne 29. 5. 2008 (Uradni list RS, 65/08 in Od-IUS XVII, 20), je načelo jasnosti in določnosti kot eno od načel pravne države (2. člen Ustave) še posebej pomembno pri kazenskopravnih posegih države v pravice posameznika. Za posameznika uvedba kazenskega postopka povzroči omejitve njegovih pravic, tudi človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Domneva nedolžnosti (27. člen Ustave) ne preprečuje uvedbe kazenskega postopka in tudi ne določenih posegov, s katerimi prihaja do omejevanja teh pravic še pred končanjem kazenskega pregona. Vendar morajo biti takšni posegi določeni tako, da zakon vsebuje določno oblikovane pravne norme (načelo jasnosti in določnosti), na podlagi katerih posameznik lahko predvideva, kako jih bo pristojni državni organ uporabil. Za področje kazenskega materialnega prava izhaja zahteva po določnosti iz posebne določbe, tj. iz prvega odstavka 28. člena Ustave,¹⁶ za področje kazenskega procesnega prava pa iz 2. člena Ustave. Iz načela pravne varnosti izhaja torej zahteva, da mora biti kazenski postopek oziroma kazenski pregon zoper posameznika v določenem trenutku končan in da je ta trenutek zaradi upravičenega pričakovanja posameznika o tem v zakonu jasno določen.

26. Splošno določbo o tem, v katerih primerih postane sodba pravnomočna, vsebuje ZKP v XIII. poglavju z naslovom "Izvršitev odločb", in sicer v prvem odstavku 129. člena ZKP, ki se glasi: "Sodba postane pravnomočna, če se ne more več izpodbijati s pritožbo ali če zoper njo ni pritožbe." Sodbe ni mogoče več izpodbijati, če pritožba ni bila napovedana, če je potekel pritožbeni rok ali če je bila že vložena pritožba umaknjena, če jo je izdalo sodišče druge stopnje (razen v določenih primerih) ali sodišče tretje stopnje.¹⁷ Iz vsebine prvega odstavka 129. člena ZKP izhaja, da se nanaša le na formalno pravnomočnost sodbe. Več od tega, torej drugih vidikov pravnomočnosti, kot je njen časovni nastop, pa ne ureja. Tudi z razlago določb, ki se nanašajo na izdajo in naznanitev odločb (112. do 116. člen ZKP), ter z razlago določb, ki urejajo postopek s pritožbo (375. do 387. člen ZKP) in odločanje sodišča o pritožbi (388. do 398. člen ZKP), ni mogoče ugotoviti, kdaj časovno nastopi pravnomočnost sodbe in s tem dokončnost pravnega razmerja,

ki v svoji nespremenljivosti že veže sodišče in že omogoča prvo seznanitev pritožnika.

27. Ker ZKP nima določbe o časovnem nastopu pravnomočnosti, je tako pomanjkljiva ureditev po eni strani omogočala sklepanje, da v primeru, če je o pritožbi odločalo sodišče druge stopnje oziroma v primerih iz 398. člena sodišče tretje stopnje, postane sodba pravnomočna z dnem, ko je bila sprejeta (izvršljiva pa šele z njeno vročitvijo strankam in ko za izvršitev ni več zakonskih ovir).¹⁸ Po drugi strani pa prvi odstavek 113. člena ZKP,¹⁹ ki ureja način posvetovanja in glasovanja, to sklepanje onemogoča. Horvat namreč navaja, "da po ustaljeni sodni praksi lahko senat že sprejeto odločitev s ponovnim glasovanjem (*revotacija*) spremeni, vendar samo dokler odločba ni bila javno razglašena, če ni bila razglašena, pa, dokler pisno izdelana odločba ni bila odpravljena".²⁰ Navedeno omogoča sklepanje, da to velja tudi za primer iz prvega odstavka 379. člena ZKP,²¹ ko sodišče druge stopnje odloči na seji. V takem primeru se odločitev ne razglasi, tudi če je bila sprejeta na pritožbeni seji, na kateri so bile navzoče stranke.²²

28. Sodna praksa pa je razvila stališče, ki ga v izpodbijani sodbi zastopa Vrhovno sodišče. Glede na že navedeno to stališče ne izhaja v zadostni meri iz načela predvidljivosti in zaupanja posameznika v pravo kot elementov pravne varnosti (2. člena Ustave) in ne upošteva kriterijev, ki jih je za oceno o tem, ali je bila posamezniku zagotovljena pravica do poštenega postopka (22. člen Ustave), določilo Ustavno sodišče v odločbi št. Up-762/03.²³ Takšno stanje onemogoča, da bi bila v konkretnih kazenskih postopkih obdolženecem zagotovljena pravica do poštenega postopka iz 22. člena Ustave.

29. Zakonodajnega okvira o časovnem nastopu pravnomočnosti sodbe ZKP torej ne ureja. Tudi razlaga prvega odstavka 129. člena ZKP tega ne zagotavlja, saj prav nasprotno, kot meni Vrhovno sodišče, dopušča, da jo je mogoče razlagati na dva načina.²⁴ Zakonska ureditev, ki ne določa časovnega trenutka nastopa pravnomočnosti sodbe, je za posameznika kot subjekta v kazenskem postopku z vidika pravne varnosti in načela zaupanja v pravo nesprejemljiva. Zato je ZKP v neskladju z 2. členom Ustave.

30. Če Ustavno sodišče oceni, da je zakon protiustaven zato, ker določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ne ureja ali ga ureja na način, ki ne omogoča razveljavitve oziroma odprave, sprejme o tem ugotovitveno odločbo (prvi odstavek 48. člena ZUstS). Ustavno sodišče je v obravnavani zadevi izdalo ugotovitveno odločbo (1. točka izreka), saj ZKP ne ureja vprašanja, ki bi ga zaradi varstva človekovih pravic obdolženca v kazenskem postopku moral urejati (protiustavna pravna praznina). Zakonodajalcu je glede na zahtevnost predmeta

¹⁸ Tako npr. Š. Horvat, nav. delo, str. 277.

¹⁹ Prvi odstavek 113. člena ZKP se glasi: "Senat izdaja odločbe po ustnem posvetovanju in glasovanju. Odločba je sprejeta, če je zanjo glasovala večina članov senata."

²⁰ Š. Horvat, nav. delo, str. 253.

²¹ Prvi odstavek 379. člena ZKP se glasi: "Sodišče druge stopnje odloči na seji senata ali na podlagi opravljene obravnave."

²² Š. Horvat, nav. delo, str. 822.

²³ Resen dvom v zagotavljanje te pravice namreč izhaja prav s stališča Vrhovnega sodišča, po katerem pravne posledice pravnomočnosti učinkujejo že z dnem seje pritožbenega senata, saj Vrhovno sodišče izhaja iz domneve, da bo sprejeta odločitev v prihodnosti tudi pridobila lastnost, da bo sodišče vezano na njeno vsebino. Stališče Vrhovnega sodišča je namreč oprto na določeno predvidevanje, kar pa z vidika posameznikov kot subjektov kazenskega postopka ni sprejemljivo.

²⁴ Vrhovno sodišče zapiše, "da sta z vidika ustavnih procesnih jamstev tako razlaga, da zastaranje pregona preneha teči z dnem seje pritožbenega sodišča kot tudi razlaga, da zastaranje pregona preneha teči, ko je odločba vsaj odpravljena na naslov obsojenca, v okviru Ustave, torej da gre pri tem za vprašanje zakonitosti. Določbi 22. člena Ustave bi (katerakoli) razlaga namreč nasprotovala le v primeru, ko enakega testa ne bi prestala niti abstraktna presoja določbe o pravnomočnosti (129. člen ZKP)."

¹⁶ V skladu s prvim odstavkom 28. člena Ustave nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno.

¹⁷ Š. Horvat, nav. delo, str. 276.

urejanja po drugem odstavku 48. člena ZUstS določilo rok enega leta, v katerem mora odpraviti ugotovljeno neskladje (2. točka izreka).

31. Da bi Ustavno sodišče v času do odprave ugotovljene protiustavnosti obdolžencem v kazenskem postopku zagotovilo spoštovanje človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, je na podlagi drugega odstavka 40. člena ZUstS določilo način izvršitve svoje odločbe, kot izhaja iz 3. točke izreka te odločbe. Ustavno sodišče je način izvršitve svoje odločbe, upoštevajoč okoliščine ustavne pritožbe, omejilo le na primere, ko sodišče o pritožbi odloči na seji senata. Za tak način izvršitve se je Ustavno sodišče odločilo zato, ker je ob ugotovitvi obstoja protiustavne pravne praznine in ob upoštevanju kriterijev v odločbi št. Up-762/03 ocenilo, da stališče, ki ga je sprejelo v navedeni odločbi, v nasprotju s stališčem, uveljavljenim v sodni praksi, zagotavlja pošten postopek kot eno od zahtev iz 22. člena Ustave. Štelo je, da je s trenutkom odprave pritožniku sodba že nespremenljiva in veže sodišče, za posameznika pa že pomeni prvo možnost, da se z njo seznanji. Tako določen način izvršitve ne pomeni, da gre za edino ustavno skladno možnost, zato zakonodajalca ne omejuje pri tem, da vprašanja učinkovanja sodbe o pritožbi in časovnega nastopa pravnomočnosti ter s tem opredelitve trenutka, ki pomeni končanje kazenskega pregona oziroma nastopa zastaranja kazenskega pregona, uredi na drugačen, vendar ustavno skladen način.

32. Na pravnomočnost sodbe, ki ji v določenih primerih sledi izvršitev kazenske sankcije, se navezuje tudi že omenjen drugi vidik instituta zastaranja, tj. zastaranje izvršitve kazenske sankcije. Ker slednje ni predmet ocene v tem postopku, se Ustavno sodišče v oceno ureditve zastaranja izvršitve kazenskih sankcij ni spuščalo. Stališče, ki jih je Ustavno sodišče sprejelo v tej odločbi, pa ni mogoče razlagati tako, da bi se položaj posameznikov v zvezi z nastopom izvrševanja kazenskih sankcij lahko poslabšal.

B. – III.

Odločitev o ustavni pritožbi

33. Pritožnik vloga ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča, s katero je slednje kot neutemeljeno zavrnilo zahtevo za varstvo zakonitosti pritožnikovega zagovornika. Izpodbijani sodbi očita kršitev 22. člena Ustave, ker naj bi bilo stališče Vrhovnega sodišča v nasprotju s stališčem, ki ga je o nastopu absolutnega zastaranja zavzelo Ustavno sodišče v odločbi št. Up-762/03.

34. V tej zadevi gre za kaznivo dejanje, za katero kazenski pregon po 5. točki prvega odstavka 111. člena KZ, kolikor ni bilo v tem zakoniku drugače določeno, ni bil več dovoljen, če so pretekla tri leta od storitve kaznivega dejanja, za katere se sme po zakonu izreči kazen zapora do enega leta ali denarna kazen. Po šestem odstavku 112. člena KZ je kazenski pregon zastaral v vsakem primeru, če je preteklo dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje kazenskega pregona.

35. Vrhovno sodišče je izpodbijano sodbo oprlo na stališče, ki ne upošteva kriterijev, ki jih je za oceno o tem, ali je bila posamezniku zagotovljena pravica do poštenega postopka (22. člen Ustave), določilo Ustavno sodišče v odločbi št. Up-762/03. V postopku odločanja o ustavni pritožbi je Ustavno sodišče v postopku ocene ustavnosti, začetem s sklepom Ustavnega sodišča, ugotovilo, da ZKP ne ureja tako pomembnega vprašanja, kot je časovni trenutek nastopa pravnomočnosti. Zato je presodilo, da je ZKP v neskladju z 2. členom Ustave. Dokler zakonodajalec protiustavne ureditve ne bo uredil na ustavnoskladen način, gre lahko ustavnoskladna razlaga časovnega nastopa pravnomočnosti sodbe samo *in favorem* pritožniku.

36. Glede na ugotovljeno neskladje z 2. členom Ustave in glede na način izvršitve, določen v tej odločbi, ter glede na kriterije, sprejete v odločbi št. Up-762/03, je bilo treba sodbo Vrhovnega sodišča razveljaviti (4. točka izreka), ker je z njo prišlo

do kršitve 22. člena Ustave. V ponovljenem sojenju bo moralo Vrhovno sodišče pri odločanju o zahtevi za varstvo zakonitosti odločiti v skladu z razlogi, navedenimi v tej odločbi, in zagotoviti tako odločitev, da ne bo prišlo do kršitve 22. člena Ustave.

37. Pritožnik priglašja stroške sestave ustavne pritožbe. V postopku pred Ustavnim sodiščem nosi vsak udeleženec svoje stroške, če Ustavno sodišče ne odloči drugače (prvi odstavek 34. člena ZUstS, ki se po prvem odstavku 49. člena ZUstS uporablja tudi v postopku z ustavno pritožbo). Za drugačno odločitev bi morali obstajati posebni razlogi, ki jih pritožnik ne navaja. Ustavno sodišče je zato odločilo, kot izhaja iz 5. točke izreka.

C.

38. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 48. člena, drugega odstavka 40. člena, prvega odstavka 59. člena in prvega odstavka 34. člena v zvezi s prvim odstavkom 49. člena ZUstS v sestavi: podpredsednik dr. Ciril Ribičič ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, mag. Marta Klampfer, mag. Marija Krisper Kramberger, mag. Miroslav Mozetič, dr. Ernest Petrič in Jasna Pogačar. Sodnik Jan Zobec je bil pri odločanju v tej zadevi izločen. Točke 1, 2, 4 in 5 izreka te odločbe je sprejelo s šestimi glasovi proti nemu. Proti je glasoval sodnik Deisinger. Točko 3 izreka te odločbe je sprejelo s petimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnika Deisinger in Petrič. Sodnik Deisinger je dal odklonilno ločeno mnenje.

dr. Ciril Ribičič l.r.
Podpredsednik

3878. Sklep o zavrženju ustavne pritožbe

Številka: Up-678/09-5
Datum: 20. 10. 2009

S K L E P

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Teodor Panzalovič, Kidričevo, ki ga zastopa Stanislav Klemenčič, odvetnik na Ptuj, na seji 20. oktobra 2009

s k l e n i l:

Ustavna pritožba zoper sodbo Višjega sodišča v Mariboru št. I Cp 135/09 z dne 15. 4. 2009 v zvezi s sodbo Okrožnega sodišča na Ptuj št. P 102/2006 z dne 22. 10. 2008 se zavrne.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. V pravnem postopku je sodišče prve stopnje zavrnilo pritožnikov (tedaj tožnikov) zahtevke zaradi plačila odškodnine v znesku 9.100,00 EUR. Višje sodišče je zavrnilo pritožnikovo pritožbo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

2. Pritožnik uveljavlja kršitev pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave. Navaja, da je dokazna ocena sodišča prve stopnje arbitrarna. Razlogi sodbe naj bi bili namreč v nasprotju z izvedenimi dokazi. Sodba sodišča prve stopnje naj bi bila zato le na videz obrazložena. Sodišču prve stopnje očita tudi kršitev pravice do nepristranskega sojenja. Višjemu sodišču pa očita, da je zgolj ponovilo razloge sodišča prve stopnje. Sodba Višjega sodišča naj tako ne bi vsebovala odgovora na

njegove pritožbene očitke, po katerih naj bi izvedeni dokazni postopek pokazal, da je toženec vsaj sodeloval pri pretepu. Prav tako naj ne bi vsebovala odgovora na njegova pravna naziranja, da sosterilci v primeru, ko ni mogoče ugotoviti natančne vloge posameznega od njih, solidarno odgovarjajo za posledice, ki so jih povzročili. Pojasnjuje še, da predloga za dopustitev revizije po prvem odstavku 367.b člena Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 26/99 in nasl. – v nadaljevanju ZPP) ni vložil, ker je po njegovi oceni v izpodbijanih sodbah sporna le dokazna ocena sodišč, ne pa pravna narava spora, s takšnimi razlogi pa predloga za dopustitev revizije očitno ne more utemeljiti. Zato meni, da je izčrpal vsa pravna sredstva in da so zato procesne predpostavke za vložitev ustavne pritožbe izpolnjene.

B.

3. S 1. 10. 2008 je bila uveljavljena nova ureditev revizije v pravdnem postopku. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 45/08 – v nadaljevanju ZPP-D) je uvedel institut dopuščene revizije. V skladu s spremenjenim prvim odstavkom 367. člena ZPP lahko stranke zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji, vložijo revizijo v 30 dneh od vročitve prepisa sodbe (dovoljena revizija) oziroma v 15 dneh po vročitvi sklepa Vrhovnega sodišča o dopustitvi revizije (dopuščena revizija). Po drugem odstavku istega člena je revizija dovoljena, če vrednost izpodbijanega dela pravnomočne sodbe presega 40.000 EUR (dovoljena revizija). Če revizija po prejšnjem odstavku ni dovoljena, jo lahko v skladu s 367.a členom tega zakona dopusti Vrhovno sodišče (dopuščena revizija). Revizije ne more dopustiti, če zakon določa, da revizije ni, ali če vrednost izpodbijanega dela pravnomočne sodbe ne presega 2.000 EUR (četrti odstavek 367. člena ZPP). Po prvem odstavku 367.a člena ZPP Vrhovno sodišče dopusti revizijo, če je od njegove odločitve mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava prek sodne prakse. Vrhovno sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih: (1) če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse Vrhovnega sodišča, ali (2) če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse Vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali (3) če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa Vrhovnega sodišča ni enotna.

4. ZPP-D je torej skoraj v celoti opustil vrednost spornega predmeta kot odločilen kriterij za (ne)dopustnost revizije. Namesto tega je uvedel sistem, po katerem se revizija dopusti po kriteriju objektivnega pomena zadeve z vidika pravnega reda v celoti (reševanje pomembnih pravnih vprašanj in s tem prispevek k razvoju prava prek sodne prakse, zagotavljanje enotnosti sodne prakse).¹ S tem, ko se Vrhovnemu sodišču kot najvišji avtoriteti sodne oblasti glede razlage in uporabe zakona omogoča izrekanje o pomembnih pravnih vprašanjih, se zagotavlja razvoj prava prek sodne prakse.² Zagotavlja se tudi učinkovito uresničevanje naloge Vrhovnega sodišča, da skrbi za poenotenje sodne prakse in s tem za zagotovitev enakosti pred zakonom.³ Glede na besedilo generalne klavzule iz prvega odstavka 367.a člena ZPP pa se s tem zagotavlja tudi pravna varnost.

5. Glede na spremenjeno ureditev revizije v pravdnem postopku mora Ustavno sodišče odgovoriti na vprašanje, kako nova ureditev vpliva na presojo procesne predpostavke

izčrpanosti pravnih sredstev (prvi odstavek 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – ur. p. b. – v nadaljevanju ZUstS), ko gre za dopuščeno revizijo. Pri iskanju odgovora na to vprašanje je treba po eni strani upoštevati naravo in namen revizije (glej prejšnjo točko obrazložitve), po drugi strani pa tudi določbe Ustave, ki opredeljujejo položaj (rednega) sodstva. V sporih iz osebnih in družinskih razmerij ter v sporih iz premoženjskih in drugih civilnopravnih razmerij fizičnih in pravnih oseb (prim. 1. člen ZPP) so sodišča tista, ki so v prvi vrsti dolžna razlagati pravo, Vrhovno sodišče, ki je njihov vrh, pa ustvarja enotno sodno prakso glede pomembnih pravnih vprašanj.⁴ Pri tem so na podlagi 125. člena Ustave sodniki na vseh stopnjah sojenja vključno z Vrhovnim sodiščem kot najvišjim sodiščem v državi (127. člen Ustave) dolžni zagotavljati varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Glede na to in upoštevajoč naravo in namen revizije v pravdnem postopku mora stranka pred vložitvijo ustavne pritožbe vložiti predlog za dopustitev revizije. Če Vrhovno sodišče temu predlogu ugodí, je stranka dolžna v 15 dneh po vročitvi sklepa Vrhovnega sodišča vložiti revizijo. Kot izhaja iz ustaljene ustavnosodne presoje glede vprašanja izčrpanosti pravnih sredstev, navedeno pomeni, da mora biti revizija izčrpana ne le formalno, temveč tudi po vsebini: stranka mora trditve o domnevnih kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin uveljavljati že v revizijskem postopku.

6. Stališče, po katerem je treba v pravdnem postopku vedno izčrpati revizijo pred vložitvijo ustavne pritožbe, zahteva tudi ustrezno razlago prvega odstavka 52. člena ZUstS, ki določa rok za vložitev ustavne pritožbe. Če bo Vrhovno sodišče predlog za dopustitev revizije zavrnilo, ker bo ocenilo, da niso izpolnjeni pogoji iz 367.a člena ZPP, bo Ustavno sodišče štelo, da teče rok za vložitev ustavne pritožbe zoper meritorno odločitev Višjega sodišča od vročitve sklepa o zavrnitvi predloga za dopustitev revizije. Seveda pa si pritožnik ne bo varoval roka za vložitev ustavne pritožbe zoper odločbo Višjega sodišča, če bo Vrhovno sodišče njegov predlog za dopustitev revizije zavrglo kot prepozen ali nepopoln (šesti odstavek 367.a člena ZPP).

7. Kot izhaja iz ustavne pritožbe, pritožnik v obravnavanem primeru ni vložil predloga za dopustitev revizije. Pritožnik zmotno meni, da očitkov, s katerimi utemeljuje ustavno pritožbo, ni bil dolžan predhodno izčrpati že v navedenem pravdnem sredstvu. Glede na vlogo Vrhovnega sodišča, glede na naravo in namen revizije ter glede na razloge, iz katerih je revizija lahko dopuščena, namreč (vsaj zaenkrat) ni mogoč sklep, da stranka z določenimi (ustavnopravno upoštevanimi) očitki predloga za dopuščeno revizijo očitno ne bi mogla utemeljiti. Za vložitev ustavne pritožbe torej ni izpolnjen pogoj iz prvega odstavka 51. člena ZUstS. Zato jo je bilo treba zaradi neizčrpanosti pravnih sredstev zavreči.

C.

8. Senat je sprejel ta sklep na podlagi pete alineje prvega odstavka 55.b člena ZUstS ter prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07) v sestavi: predsednik senata Jan Zobec ter člana mag. Marija Krisper Kramberger in Jože Tratnik. Sklep je sprejel soglasno.

Jan Zobec i.r.
Predsednik senata

¹ Prim. A. Galič, *Novela Zakona o pravdnem postopku (ZPP-D)*, Pravna praksa, št. 22 (2008), str. 22 in nasl.

² Tako A. Galič, *Zakon o pravdnem postopku (ZPP) z uvodnimi pojasnili k spremembam zakona*, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2008, str. 56.

³ Prav tam.

⁴ V skladu s prvim odstavkom 109. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 19/94 in nasl. – ZS) za enotno sodno prakso skrbi Vrhovno sodišče.

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

3879. Spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja

Na podlagi 13. člena Statuta Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.) je Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na 13. seji dne 17. septembra 2009 sprejela

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PRAVIL

obveznega zdravstvenega zavarovanja

1. člen

V Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 – prečiščeno besedilo, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08 in 7/09) se v 2. točki 27. člena druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– sistematični pregledi v 1., 3., 6. in 8. razredu osnovne šole;«.

2. člen

V prvem odstavku 66. člena se v prvem stavku za besedo »vozičkov« doda vejica in besedi »električnih skuterjev«.

3. člen

72. člen se spremeni tako, da se glasi:

»72. člen

(1) Zavarovana oseba, ki je nezmožna hoje oziroma je njena hoja tako nefunkcionalna, da zmore ob pomoči druge osebe ali uporabi pripomočkov prehoditi v bivalnem prostoru manj kot 10 metrov, lahko pa samostojno uporablja voziček na javnem mestu, je upravičena do vozička na ročni pogon ali vozička za otroka, če:

1. ima amputirani obe nogi nad kolenom ali sta amputirani obe nogi pod kolenom in je aplikacija protez kontraindicirana;
2. ima amputirano eno nogo in ji zaradi bolezni na drugi nogi ni mogoče napraviti proteze in omogočiti hoje;
3. ima popolnoma ohromela spodnja uda oziroma takšne motorične motnje, ki onemogočajo hojo in mora prebiti večino časa na vozičku;
4. ima amputirano eno nogo in eno roko, kar onemogoča hojo;
5. ima težke deformativne ali vnetne procese na velikih sklepih spodnjih udov ali težke posledice politravm na teh sklepih, kar onemogoča hojo;
6. ima na isti strani popolnoma hromo roko in nogo, hoja pa ni možna zaradi drugih bolezni ali drugih medicinskih razlogov;
7. ima eksartikulirano nogo v kolku, kar onemogoča hojo;
8. ne sme obremenjevati spodnjih udov, ker ima v njih zasevke novotvorb.

(2) Zavarovana oseba, ki je starejša od 12 let, je, kadar ima zaradi bolezni ali poškodbe močno zmanjšano mišično moč vseh štirih udov, hude motnje koordinacije gibov ali zelo hitro in hudo utrudljivost, tako da je nezmožna hoje oziroma hodi s tako hudimi funkcijskimi omejitvami, da zmore ob pomoči druge osebe ali uporabi pripomočkov prehoditi manj kot 100 metrov, ter ne more uporabljati vozička na ročni pogon oziroma vozička za otroka niti ob uporabi gonil, upravičena do električnega skuterja, če ima zadovoljive psihofizične sposobnosti za njegovo samostojno uporabo na javnem prostoru brez dodatkov in prilagoditev.

(3) Zavarovana oseba ima, kadar je nezmožna hoje oziroma je njena hoja tako nefunkcionalna, da zmore ob pomoči

druge osebe ali uporabi pripomočkov prehoditi v bivalnem prostoru manj kot 10 metrov, in ima zaradi bolezni ali poškodbe močno zmanjšano mišično moč trupa in vseh štirih udov, tako da ne more uporabljati vozička na ročni pogon oziroma vozička za otroka niti ob uporabi gonil, pravico do vozička na elektromotorni pogon, če ima zadovoljive psihofizične sposobnosti za njegovo samostojno in stalno uporabo v bivalnem in na javnem prostoru.

(4) Zavarovana oseba je upravičena do standardnega vozička na ročni pogon ali standardnega vozička za otroka, če gre za začasno funkcijsko prizadetost hoje ali, če ni upravičena do pripomočka iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena.

(5) Pravice do pripomočkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se medsebojno izključujejo.

(6) Pravica do vozička iz prvega, tretjega in četrtega odstavka tega člena vključuje tudi pravico do dodatkov za voziček in nastavitve vozička, če to narekuje zdravstveno stanje zavarovane osebe.

(7) Motorično prizadete zavarovane osebe do 15. leta starosti, ki imajo pravico do vozička iz prvega odstavka tega člena, so upravičene tudi do prilagojenega otroškega tricikla.

(8) Do vozička za otroka je v primerih iz prvega in četrtega odstavka tega člena upravičena zavarovana oseba s telesno težo do 40 kilogramov in telesno višino do 150 centimetrov. Voziček za otroka se ji zagotovi kot voziček na ročni pogon ali kot transportni voziček.«.

4. člen

V 5. točki 78. člena se besedilo »brezlečnosti (afakije)« nadomesti z besedilom »afakije ali psevdofakije«, številka »15« pa se nadomesti s številko »18«.

5. člen

V 91. členu se za četrtem odstavkom dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Zavarovana oseba, ki je na podlagi rezultatov meritev sposobna izboljšati urejenost glikemije, je upravičena do sistema za kontinuirano merjenje glukoze, če:

- ima sladkorno bolezen tip 1, proces razvoja centralnega živčnega sistema (mielinizacija) pa še ni zaključen. Pravico ima do zaključenega razvoja centralnega živčnega sistema, vendar najdlje do dopolnjenega sedmega leta starosti;
- ima sladkorno bolezen s sindromom nezavedanja hipoglikemije in hudimi hipoglikemijami;
- je noseča, ima sladkorno bolezen tip 1 ali 2 in potrebuje intenzivirano inzulinsko zdravljenje.

(6) Sistem za kontinuirano merjenje glukoze iz prejšnjega odstavka vključuje senzorje in oddajnik.«

6. člen

V prvem odstavku 97. člena se 3. točka spremeni tako, da se glasi:

»3. posteljne blazine za preprečevanje preležanin – standardne;«.

18., 20. in 21. točka se črtajo.

Dosedanja 19. točka postane 16. točka.

Za 16. točko se doda 17. točka, ki se glasi:

»17. električni skuter.«.

7. člen

99. člen se črta.

8. člen

V tretjem odstavku 114. člena se za 55. točko doda nova 56. točka, ki se glasi:

»56. električni skuter

5 let.«.

9. člen

V 116. členu se za tretjim odstavkom doda novi četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Zavarovani osebi, ki je upravičena do sistema za kontinuirano merjenje glukoze, lahko pooblaščen zdravnik predpiše največ en oddajnik in 40 senzorjev na leto.«.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

10. člen

V osmem odstavku 216. člena se besedilo », koncentratorka kisika ali drugega aparata za vzdrževanje stalnega pritiska v dihalnih poteh« nadomesti z besedilom »in pripomočkov, ki so predmet izposoje«.

11. člen

218. člen se črta.

12. člen

V 270. členu se za »98.« črta besedilo », 99.« in doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Zavarovane osebe, ki so prejele medicinsko-tehnične pripomočke v izposoji pred datumom sklenitve pogodb na podlagi prvega javnega razpisa za izposoji pripomočkov, izvedenega na podlagi Dogovora o preskrbi z medicinskimi in tehničnimi pripomočki za obdobje 2009–2011, teh pripomočkov, ko jih ne potrebujejo več oziroma postanejo funkcionalno neustrezni, niso dolžne vrniti. Zavod za te izposojene pripomočke zagotavlja stroške popravil, zamenjave dotrajenih delov ter stroške vzdrževanja v skladu s 66. členom pravil.«.

Posebna določba

13. člen

V Spremembah in dopolnitvah Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 33/08) se 17. člen črta.

Končna določba

14. člen

Te spremembe in dopolnitve pravil se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije, ko da nanje soglasje minister, pristojen za zdravje, in začnejo veljati petnajsti dan po objavi, pri čemer se določbe prvega odstavka 66. člena, 72. člena, 5. točke 78. člena, petega in šestega odstavka 91. člena, 17. točke prvega odstavka 97. člena, 56. točke tretjega odstavka 114. člena in četrtega odstavka 116. člena začnejo uporabljati 1. februarja 2010.

Št. 9000-10/2009-DI/3

Ljubljana, dne 17. septembra 2009

EVA 2009-2711-0043

Predsednica Skupščine
Zavoda za zdravstveno zavarovanje
Slovenije
Pavlina Svetič l.r.

MINISTRSTVA

3880. Pravilnik o spremembah Pravilnika o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2009

Na podlagi 95. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02 – ZJU, 127/06 – ZJZP, 14/07 – ZSPDPO, 109/08 in 49/09) izdaja minister za finance

P R A V I L N I K

o spremembah Pravilnika o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2009

1. člen

V Pravilniku o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2009 (Uradni list RS, št. 81/09) se v napovednem stavku drugega odstavka 1. člena besedilo »Prvi in drugi odstavek tega člena ne veljata« nadomesti z besedilom »Prejšnji odstavek ne velja«.

2. člen

Za drugim odstavkom 4. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Izplačila iz postavk slovenske udeležbe in postavk namenskih sredstev EU iz 12. in 13. točke drugega odstavka 2. člena ZIPRS0809 so mogoča najkasneje do petka, 6. novembra 2009 pod pogojem, da so neposredni uporabniki predložili odredbe za plačilo – nakazilo teh obveznosti do vključno 27. oktobra 2009, do 17. ure.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Ne glede drugi in tretji odstavek tega člena, lahko ministrstvo, pristojno za finance, v skladu z likvidnostnimi možnostmi, odobri izplačilo iz proračuna za plačilo obveznosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena, do četrta, 31. decembra 2009 pod pogojem, da Ministrstvo za finance prejme odredbe za plačilo teh obveznosti tri delovne dni pred rokom izplačila iz proračuna.«.

3. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-561/2009

Ljubljana, dne 4. novembra 2009

EVA 2009-1611-0192

dr. Franc Križanič l.r.
Minister
za finance

VSEBINA

PRESEDNIK REPUBLIKE

3872. Ukaz o odprtju Veleposlaništva Republike Slovenije v Republiki Albaniji 11837

VLADA

3873. Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila 11837
3874. Uredba o razveljavitvi Uredbe o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov 11838

MINISTRSTVA

3875. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o tehničnih zahtevah za igralne naprave za izvajanje iger na srečo in postopku ugotavljanja skladnosti 11838
3876. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o nadzornem informacijskem sistemu igralnih naprav 11841
3880. Pravilnik o spremembah Pravilnika o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2009 11866

USTAVNO SODIŠČE

3877. Odločba o ugotovitvi, da je Zakon o kazenskem postopku v neskladju z Ustavo in odločba o razveljavitvi sodbe Vrhovnega sodišča 11859
3878. Sklep o zavrženju ustavne pritožbe 11863

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

3879. Spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja 11865

URADNI LIST

P R A V K A R I Z Š L O

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB3)

Cena: 38 EUR

Leto izdaje: 2009

ISBN: 978-961-204-439-8

Število strani: 448

Dimenzija: 14,5 cm × 20,5 cm

Vezava: trda vezava

Glavne spremembe zadnje novele zakona (ZGD-1C) se nanašajo na poglavje o delniški družbi.

Nagrajevanje članov uprav in nadzornih svetov je urejeno bolj restriktivno:

- njihovi prejemki morajo biti v skladu s politiko razdelitve dobička po sklepu skupščine,
- nadzorni svet lahko zahteva vrnitev že izplačane nagrade upravi,
- uveljavlja se odškodninska odgovornost članov nadzornih svetov pri nadzoru nad izplačevanjem nagrad upravi,
- člani nadzornih svetov ne morejo biti več udeleženi pri dobičku.

V zvezi s skupščino so natančneje določene vsebina in objava sklica ter organizacija skupščine (roki, prijava, pooblaščenca, uporaba varnih elektronskih medijev ...). Družba, s katere vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, pa mora izpolnjevati še dodatne zahteve glede sklica.

Kot je po novem skupščina pristojna za določitev politike prejemkov organov vodenja ali nadzora, so tudi pravila, kaj in komu poročati, zdaj jasnejša: delničarji bodo tako bolj obveščeni. Tudi do nasprotja interesov ne bo več prihajalo tako pogosto, saj novela ta pojem natančno določi.

Večji del določb se začne uporabljati 1. septembra 2009, družbe pa morajo svoje statute s spremenjenimi določbami zakona uskladiti najkasneje do 1. septembra 2010.

- uradno prečiščeno besedilo
- spremembe ZGD-1C so natisnjene polkrepko
- stvarno kazalo

N A R O Č I L N I C A

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB3)

• trda vezava

cena: 38 €

Število izvodov

Podjetje

Oddelek

Ime in priimek

E-pošta

Matična št.

Davčna št.

Davčni zavezanec

DA

NE

Ulica in številka

Kraj

Podpis in žig

Datum

Slovenska cesta 9, 1000 Ljubljana • Spletna trgovina: www.uradni-list.si • Naročite po faksu: 01/425 14 18

ISSN 1318-0576

9 771318 057017

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – direktor dr. Janez Pogorelec • Založnik Uradni list Republike Slovenije d.o.o. – direktorica mag. Špela Munič Stanič • Priprava Uradni list Republike Slovenije d.o.o. • Tisk Tiskarna SET, d.o.o., Vevče • Naročnina za leto 2008 je 110,17 EUR (brez DDV), v ceno posameznega Uradnega lista Republike Slovenije je vračunan 8,5% DDV – Naročnina za tujino je 302,95 EUR • Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke • Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 • Poštni predal 379 • Telefon tajništvo 425 14 19, računovodstvo 200 18 60, naročnine 425 23 57, telefaks 200 18 25, prodaja 200 18 38, preklici 425 02 94, telefaks 425 14 18, uredništvo 425 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 32, uredništvo – telefaks 425 01 99 • Internet: www.uradni-list.si – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si • Transakcijski račun 02922-0011569767